KATHERINE MANSFIELD

Koyda

— 2. BASKI

İnsan geceleri niye kendini farklı hisseder? Herkes uyurken uyanık olmaktan niçin heyecan duyar? Saat geç, çok geç! Gene de her geçen an daha uyanık hisseder, sanki yavaş yavaş, neredeyse her soluğuyla, yeni, olağanüstü, gün ışığı dünyasından çok daha coşku ve heyecan dolu bir dünyaya uyanır insan.

ÇEVİRİ: SEÇKİN SELVİ

can modern

Yeni Zelanda'da yazlık bir muhitte konaklayan Burnell'lerin hayatında sıradan bir günü anlatan *Koyda*, bu geniş ailedeki her bir kişinin hayallerini, özlemlerini ve kaygılarını bir zihinden diğerine ustaca sekerek, çevrelerindeki doğal güzelliklerin tasvirleriyle birleştiriyor. Virginia Woolf'un, "Kıskandığım tek yazar," dediği Katherine Mansfield'ın rengârenk bir empresyonist tabloyu andıran uzun öyküsü, aile hayatını kadın gözünden, görülmemiş bir dürüstlük ve sadelikle resmeden küçük bir başyapıt.

#yenizelandamodernleri #sayfiye #kadın
#ailehayatı #aşk #çocukluk #bilinçakışı

uzun öyküsü

ISBN 978-975-07-4034-3

11,5 TL

can
canyayinlari.com | f | | canyayinlari

9 789750 740343

KATHERINE MANSFIELD

KOYDA

can

Can Modern
Kısa Modern / 6

Koyda, Katherine Mansfield
At the Bay

Bu öykü ilk kez 1922 yılında *The Garden Party* adlı öykü derlemesinde yayımlanmıştır.
Bu kitapta kaynak alınan baskı: Penguin Books, 1958
© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2019
2. basım: Nisan 2020, İstanbul
Bu kitabın 2. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

İngilizce aslından çeviren: Seçkin Selvi
Dizi editörü: Emrah Serdan
Düzelti: Mert Tokur
Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt:
Arı Matbaası
Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,
Topkapı, İstanbul
Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-4034-3

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 43514

KATHERINE MANSFIELD

KOYDA

Uzun öykü

İngilizce aslından çeviren: Seçkin Selvi

can

Katherine Mansfield'in

Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Bir Hüzün Güncesi, 1994

Bahçe Partisi, 2012

Bahtiyarlık ve Diğer Öyküler, 2015

KATHERINE MANSFIELD, 1888'de Yeni Zelanda'nın Wellington kentinde doğdu. Yazar olmak amacıyla on dokuz yaşında İngiltere'ye yerleşti. İlk düş kırıklıklarını, karamsar öykülerinin yer aldığı *In a German Pension* (Bir Alman Pansiyonunda, 1911) adlı kitabında dile getirdi. Yeni Zelanda'daki aile anılarıyla çok güzel çağrışımlar içeren öyküsü "Prelüd", Virginia ve Leonard Woolf'un yayınevi Hogarth Press tarafından yayımlandı. 1922'de yayımlanan *Bahtiyarlık* adlı kitabıyla yeteneğinin doruğuna ulaştı. 1923'te Fransa'nın Fontainebleau kentinde veremden öldü. Son öyküleri ölümünden sonra *The Dove's Nest* (Kumru Yuvası, 1923) ve *Something Childish* (Çocukça Bir Şey, 1924) başlıklı kitaplarda toplandı.

SEÇKİN SELVİ, Üsküdar Amerikan Koleji'ni bitirdi. Öğrenimini Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nde sürdürdü. *Tiyatro 70* ve *Edebiyat 81* dergilerini çıkardı. *Günaydın* ve *Sabah* gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı. *Milliyet Sanat* dergisinde tiyatro eleştirileri yazıyor. MGS Merkezi ve Yeditepe Üniversitesi'nde eleştiri dersi verdi. Asaf Çiyiltepe Ödülü, Aydın Üstüntaş ve Çevirmenler Derneği Onur Ödülü alan Selvi, 1957'den başlayarak tiyatro, felsefe, edebiyat dallarında 167 yapıt çevirdi.

1

Sabaha karşı. Güneş daha doğmamış, Crescent Koyu beyaz deniz buğusuyla örtülü. Arkadaki çalı kaplı tepeler pusun içinde boğulmuş. Tepelerin nerede bittiği, bahçelerle bungalovların nerede başladığı belli değil. Kumlu patika görünmüyor, karşı taraftaki bahçelerle bungalovlar da öyle; kızıla çalan otların kapladığı beyaz kum tepecikleri seçilmiyor; kumsalın yerini, denizin yerini gösteren hiçbir iz yok. Yoğun bir çiy inmiş. Çimenler masmavi. İri çiy damlaları toprağa düşmeden çalıların ucunda duruyor henüz; *toi-toi*'lerin[1] kabarık tüyleri uzun saplarının üzerinde boyunlarını bükmüş, bungalov bahçelerinde kadife çiçekleriyle karanfiller, çiyin ağırlığıyla yere eğilmiş. Serinlikte üşümüş fuşyalar sırılsıklam, çiy damlaları güngüzellerinin yassı

1. Yeni Zelanda'nın uzun yapraklı bitki örtüsü. (Y.N.)

yapraklarında inci taneleri misali. Sanki gecenin karanlığında deniz usul usul köpürmüş de, kocaman bir dalga yuvarlanarak, yuvarlanarak kıyıya vurmuş – nereye kadar? Belki de gecenin bir yarısı uyansaydınız, iri bir balığın pencerenizin camını tıklatıp gittiğini görürdünüz...

Ah-Aah! diye sayıklıyordu uykulu deniz. Ormanlıktan hızla, sakince eğreltiotu öbeklerinin içine dolup yeniden dışarı akan minik derelerin sesi geliyordu; bir de büyük yaprakların üzerine düşen damlaların şapırtısı ve bir şey daha –neydi o?– hafiften bir kıpırtı, bir titreme, ince bir dalın çatırdaması, sonra da öyle bir sessizlik ki, biri kulak kabartıp etrafı dinliyor sanırsınız.

Crescent Koyu'nun ucunu dönünce, yığılmış kırık kaya kütlelerinin arasından bir koyun sürüsü patır patır gidiyordu. Koyunlar iyice birbirlerine sokulmuş, ufak bir yün kütlesine dönüşmüştü; soğuktan ve sessizlikten ürkmüşçesine sopa gibi ince bacaklarını var güçleriyle hareket ettirerek koşuyorlardı. Islak patilerine kum bulaşmış yaşlı bir çoban köpeği, burnunu yerden kaldırmadan sürünün ardı sıra geliyor, ama aklı başka yerdeymiş gibi rasgele koşuyordu. Sonra kayalıkların arasındaki geçidin ağzında çobanın kendisi göründü. İnce uzun, dimdik yürüyen yaşlı bir adamdı; minik çiy damlalarıyla kaplı bir şayak kaput, dizaltından bağcıklı kadife pantolon giymişti; çevresine mavi mendil geçirilmiş geniş kenarlı bir şapkası vardı. Bir elini kemerine sokmuştu, öteki elinde pürüzsüz, sarı bir değnek vardı. Acelesiz adımlarla yürürken, bir yandan da hafiften bir ıslık tutturmuş, uzaklardan gelen kaval sesi gibi hüzünlü ve sevecen bir ezgiyi seslendiriyordu. Kocamış köpek bir-iki kez hoplayıp zıp-

ladıktan sonra maskaralığından utanmışçasına durdu, ağırbaşlılık takınarak efendisinin yanında birkaç adım attı. Koyunlar, minik adımlarla patır patır öne koşuyorlardı; melemeye başladılar, denizin altından hayalet sürüler onların sesine karşılık verdi: "Mee! Meee!" Bir süre hep aynı toprak parçasında yürüyor gibiydiler. İleride yer yer sığ su birikintilerinin olduğu kumlu patika uzanıyordu; yolun iki yanında diğerleri gibi ıslak çalılar, gölgeler içinde birbirinin benzeri çitler vardı. Sonra heyula gibi bir şey çıktı ortaya; kollarını iki yana açmış, dimdik saçlı bir dev. Bu, Mrs. Stubb'ın dükkânının önündeki büyük sıtma ağacıydı, yanından geçerken keskin okaliptus kokusu duyuluyordu. Şimdi pusun içinde büyük ışık benekleri belirlemeye başladı. Çoban ıslık çalmayı kesti; kızarmış burnunu ve ıslak sakalını ceketinin ıslak koluna sildi, gözlerini kısarak deniz tarafına baktı. Güneş doğuyordu. Pus şaşılası bir hızla seyreldi, eriyip sığ düzlükte kayboldu, çalıların üzerinden yuvarlandı ve bir an önce kaçmak için acelesi varmış gibi gidiverdi; gümüşi ışınlar yayıldıkça büyük dallarla büzüşmüş yapraklar açılıp birbirlerine omuz verdiler. Ta uzaklardaki gökyüzü –pırıl pırıl, masmavi– su birikintilerine yansıdı; telgraf direkleri boyunca yüzen çiy damlaları birer ışık noktası gibi parıldadı. Dalgalanan deniz artık bakanın gözlerini acıtacak kadar ışıl ışıldı. Çoban, göğüs cebinden çanağı meşe palamudu kadar ufak bir pipo çıkardı, el yordamıyla büyücek bir alaca tütün topağı arandı, topaktan birkaç yaprak sıyırıp çanağı doldurdu. Vakur tavırlı, yakışıklı bir ihtiyardı. Piposunu yakıp mavi duman başını taç gibi sarınca, gözünü ondan ayırmayan köpek sahibiyle gurur duyuyor gibiydi.

"Mee! Meee!" Sürü yelpaze gibi açılarak yayıldı. Uyuyanlardan ilki yatağında dönüp uykulu kafasını kaldırdığında, koyun sürüsü yazlıkçıları az önce geride bırakmıştı; koyunların melemesi küçük çocukların rüyalarına girdi... Çocuklar bu sevimli, minik, birer yün yumağı uyku koyunlarını kendilerine çekip kucaklamak için kollarını uzattılar. Sonra çevrenin ilk sakini göründü; Burnell'lerin kedisi Florrie'ydi bu, her zamanki gibi erkenden uyanmış, bahçe kapısının direğine oturup sütçü kızı beklemeye başlamıştı. Yaşlı çoban köpeğini görünce hemen toparlandı, sırtını kamburlaştırıp tekir kafasını iyice geriye çekti, burun kıvıran bir tavırla hafiften ürperdi sanki. "Öf! Ne bayağı, ne iğrenç bir yaratık!" dedi Florrie. Ama yaşlı çoban köpeği başını kaldırıp ona bakmadan, bacaklarını iki yana ayıra ayıra önünden geçip gitti. Ama onu fark ettiği ve aptal bir genç dişi gözüyle gördüğü, tek kulağını oynatmasından belliydi.

Çalılıktan kalkan sabah esintisi, yaprakların, ıslak kara toprağın ve denizin keskin kokusuna karıştı. Onlarca kuş şakıyordu. Bir saka kuşu çobanın başının üzerinden uçtu, ince bir filizin ucuna tünedi, güneşe dönüp göğsündeki minik tüyleri kabarttı. Sürü, balıkçının kulübesini, sütçü kız Leila'nın ninesiyle birlikte yaşadığı Maori evini geride bıraktı. Koyunlar sarı bataklığa yayıldılar, çoban köpeği Wag peşlerinden yürüdü, etraflarında dönüp sürüyü bir noktada topladıktan sonra Crescent Koyu'ndan Daylight Körfezi'ne açılan dar, kayalık bir geçide yöneltti. "Mee! Mee!" Koyunlar hızla kuruyan patikada salına salına yürürken sesleri giderek uzaklaştı. Çoban piposunu

söndürdü, çanağı dışarı sarkacak şekilde göğüs cebine koydu. Ve hemen o yumuşak, havalı ıslık başladı yeniden. Wag bir kaya çıkıntısında kokusunu aldığı bir şeyin yanına koştu, tiksinerek geri geldi. Sonra koyunlar itişe kakışa, hızlanarak dönemeci kıvrıldılar, çoban da peşlerinden giderek gözden kayboldu.

2

Birkaç saniye sonra bungalovlardan birinin arka kapısı açıldı, geniş çizgili mayo giymiş biri bahçeyi geçerek çitten atladı, çimenlerin arasından açık alana ulaştı, kumlu tepeciği sendeleyerek çıktı, iri gözenekli taşların, soğuk ıslak çakılların üzerinden can havliyle koşup yağ gibi parlayan sert kumlara ayak bastı. Şap şup! Şap şup! Stanley Burnell sığ suda neşeyle yürürken su bacaklarının etrafında köpükleniyordu. Her zamanki gibi ilk gelen kişi! Yine hepsini alt etmişti. Başını ve boynunu ıslatmak için suya daldı.

"Selam sana, kardeş! Selamlıyor seni herkes Ey Güçlü Kral!" diye kadife yumuşaklığında tok bir ses duyuldu suyun ilerisinden.

Vay anasını! Kahrolasıca! Stanley doğruldu, ileride suyun üzerine çıkmış esmer başı ve el sallayan kolu gördü. Jonathan Trout'tu bu – ondan önce gelmiş demek! Neşeli bir ses, "Harika bir sabah!" diye çınladı.

Stanley, "Evet, harika!" diye kestirip attı. Bu kahrolası

herif ne diye denizin kendine ait kısmında durmuyordu? Ne halt etmeye tam da bu noktaya geliyordu? Stanley ayağını dibe vurdu, sonra ileri atılıp kulaç atarak yüzmeye başladı. Ama Jonathan'ın ondan geri kalan yanı yoktu. Alnına düşen siyah parlak saçları, kısa ve parlak sakalıyla hızla yüzerek Stanley'ye yaklaştı.

"Dün gece olağanüstü bir rüya gördüm!" diye haykırdı.

Nesi vardı bu adamın? Onun bu konuşma hevesi Stanley'yi tarifsiz sinirlendiriyordu. Hep de aynı şeyden söz eder; gördüğü saçma sapan bir rüyayı ya da aklına gelen müthiş bir fikri veya okuduğu zırva bir kitabı anlatırdı. Stanley sırtüstü döndü, fışkıran bir su hortumu gibi görününceye kadar ayaklarını çırparak suları sıçrattı. Ama hâlâ... "Korkunç yüksek bir uçurumun kenarından sarkıyormuşum, aşağıdaki birine sesleniyormuşum." Beter olaydın! diye düşündü Stanley. Daha fazlasını kaldıracak gibi değildi. Su sıçratmayı bıraktı. "Bana bak Trout," dedi. "Bu sabah biraz acelem var."

"NEYİN var dedin?" Jonathan o kadar şaşırmıştı –ya da şaşırmış numarası yapıyordu– ki suya gömüldü, sonra suları püskürterek tekrar su yüzüne çıktı.

"Demek istediğim," dedi Stanley, "vaktim yok – boşa harcayacak vaktim yok. Saçmalığa son vermek istiyorum. Acelem var. Bu sabah yapmam gereken işler var – anladın mı?"

Stanley sözünü tamamlamadan Jonathan uzaklaşmıştı bile. Tok ses usulca, "Bana müsaade, ahbap!" diyerek suyu hiç dalgalandırmadan kayıp gitti... Cehenneme gitsin, aman! Stanley'nin deniz keyfinin içine etmişti. Ne işe

yaramaz bir budalaydı bu adam! Stanley yeniden kulaç atarak açıldı, ama hemen geri döndü ve hızla kumsala çıktı. Kazıklandığını düşünüyordu.

Jonathan bir süre daha suda kaldı. Ellerini balık yüzgeci gibi hafifçe oynatarak suyun üzerinde yatıyor, ince uzun gövdesini salınan dalgalara bırakıyordu. Tuhaftır, her şeye rağmen Stanley Burnell'i severdi. Gerçi arada bir onun damarına basmak, onunla dalga geçmek için şeytani bir arzu duysa da, içten içe acırdı adama. Her şeyi iş edinmek huyunun içler acısı bir hali vardı. Günün birinde faka basacağını düşünmemek elde değildi, ne müthiş bir bozguna uğrayacaktı o zaman! Tam o anda büyük bir dalga Jonathan'ı kaldırdı, sonra onu geride bırakarak şen bir sesle kıyıda patladı. Ne güzel şeydi bu! Bir dalga daha geliyordu. İşte böyle yaşamalıydı insan – umursamadan, aldırmadan, kendini koyvererek. Jonathan doğruldu, ayak parmaklarını pürüzsüz, sıkışmış kumlara bastıra bastıra kıyıya doğru yürümeye başladı. Kendini salıvereceksin, hayatın gelgitleriyle mücadele etmeyeceksin, hayatı geldiği gibi yaşayacaksın – yapılması gereken buydu işte. Yanlış olan bu gerginlikti. Yaşamak – yaşamak! Kendi güzelliğiyle alay edercesine güneş ışığının keyfini çıkaran bu mükemmel sabah usulca fısıldıyor gibiydi: "Neden olmasın?"

Jonathan sudan çıkınca soğuktan mosmor kesildi. Her yanı sızlıyordu; sanki biri bütün kanını çekip boşaltıyordu. Bütün kasları gerilmiş bir halde, titreye titreye kumsaldan yukarı yürürken, o da deniz keyfinin içine edildiğini hissediyordu. Suda gereğinden uzun kalmıştı.

3

Stanley, lacivert şayak takım elbisesi, kolalı yakası ve benekli kravatıyla geldiğinde, Beryl salonda tek başınaydı. Stanley neredeyse olağandışı temiz ve bakımlı görünüyordu; günübirlik şehre inecekti. Sandalyesine çöktü, saatini cebinden çıkarıp tabağının yanına koydu.

"Sadece yirmi beş dakikam var," dedi. "Bir bak bakalım Beryl, yulaf lapası hazır mı?"

Beryl, "Annem şimdi hazırlamaya gitti," dedi ve sofraya oturup Stanley'nin fincanına çay koydu.

"Teşekkür ederim!" Stanley çayından bir yudum aldı. Sonra hayretle, "Hoppala!" dedi. "Şeker koymayı unutmuşsun."

"Ay, kusura bakma!" Beryl böyle demesine karşın yine de zahmet etmedi, şekerliği ona doğru itmekle yetindi. Ne demek oluyordu bu? Stanley şekeri koyarken mavi gözleri irileşti; sanki kırpışıyor gibilerdi. Baldızına gözucuyla baktıktan sonra arkasına yaslandı.

Parmağını yakasına geçirerek umursamaz bir tavırla, "Bir terslik yok, değil mi?" diye sordu.

Beryl başını öne eğmişti; parmaklarının arasında tabağını döndürüp duruyordu.

Yumuşak sesiyle, "Yok," dedi. Sonra o da başını kaldırıp Stanley'ye gülümsedi. "Neden bir terslik olsun ki?"

"Ha! Bildiğim kadarıyla bir neden yok. Ama bana öyle geldi ki, sanki sen–"

Tam o anda kapı açıldı, ellerinde birer tabak yulaf lapasıyla üç küçük kız göründü. Bir örnek mavi bluz ve şort giymişlerdi; güneşte yanmış bacakları çıplaktı, saçları da atkuyruğu yapılmıştı. Arkalarından elinde tepsiyle Mrs. Fairfield geldi.

"Dikkatli taşıyın çocuklar," diye uyardı. Ama çocuklar zaten çok dikkatliydiler. Bir şeyler getirip götürmelerine izin verilmesine bayılıyorlardı. "Babanıza günaydın dediniz mi?"

"Evet, büyükanne." Kızlar Stanley ve Beryl'in karşısındaki sıraya oturdular.

Yaşlı Mrs. Fairfield, "Günaydın, Stanley!" diyerek ona tabağını uzattı.

"Günaydın, anne! Oğlan nasıl?"

"Çok iyi! Gece sadece bir defa uyandı. Ne güzel bir sabah!" Yaşlı kadın eli ekmeğin üzerinde bir an durdu, açık kapıdan bahçeye baktı. Denizin sesi geliyordu. Ardına kadar açık pencereden giren güneş ışığı, sarı cilalı ahşap duvarlara ve çıplak zemine vuruyordu. Sofranın üzerindeki her şey ışıl ışıl parlıyordu. Masanın ortasında sarı ve kırmızı güngüzelleriyle dolu eski bir salata kâsesi duruyordu. Mrs. Fairfield gülümsedi, gözleri hoşnutlukla parladı.

Stanley, "Anne, bana şu ekmekten bir dilim kessen iyi olur," dedi. "Arabanın geçmesine yalnızca on iki buçuk dakika kaldı. Ayakkabılarım hizmetçiye verildi mi?"

Mrs. Fairfield hiç telaşa kapılmadı. "Evet, ayakkabıların hazır."

Beryl, "Ah Kezia! Ne dağınık bir çocuksun!" diye umutsuzca haykırdı.

"Ben mi, Beryl Teyze?" Kezia ona baktı. Ne yapmıştı şimdi? Sadece yulaf lapasının ortasında bir nehir açmış, içini doldurmuştu, şimdi de iki yakasını yiyordu. Ne var ki her sabah aynı şeyi yapardı, o âna kadar da kimse bir şey dememişti.

"Sen de ne diye yemeğini Isabel ve Lottie gibi doğru düzgün yemiyorsun?" Şu büyükler nasıl da haksızlık ediyordu!

"Ama Lottie de hep yüzen ada yapıyor, yapmıyor musun Lottie?"

Isabel çok bilmiş bir tavırla, "Ben yapmıyorum," dedi. "Ben benim yulaf ezmemin üzerine sadece şeker serpip süt koyuyorum, sonra da yiyorum. Sadece bebekler yemekleriyle oynar."

Stanley sandalyesini geriye itip kalktı.

"O ayakkabıları getirir misin anne?" dedi. "Beryl, sen de kahvaltını bitirdiysen kapıya gidip arabayı durduruver. Isabel, sen de annene koş, melon şapkamı nereye koyduğunu sor. Durun bir dakika – çocuklar, siz benim bastonumla mı oynadınız?"

"Hayır, baba!"

"Ama buraya bırakmıştım." Stanley bağırmaya başladı. "Bu köşeye koyduğumu kesinlikle hatırlıyorum. Söyle-

yin, kim aldı? Kaybedecek vaktim yok. Her tarafı arayın! O baston bulunacak."

Hizmetçi kız Alice bile baston arama seferberliğine koşuldu. "O bastonu mutfaktaki şöminenin ateşini karıştırmak için kullanmış olmayasın sakın?"

Stanley, Linda'nın yattığı yatak odasına daldı. "Hiç olacak şey değil. Kendimize ait hiçbir şeyimiz olmayacak. Şimdi de bastonumu yok ettiler!"

"Baston mu, canım? Hangi baston?" Stanley, Linda'nın bu gibi durumlardaki kayıtsızlığının gerçek olamayacağına karar verdi. Onun tarafını tutan kimse yok muydu?

"Araba! Araba, Stanley!" diye bahçe kapısından seslendi Beryl.

Stanley, Linda'ya el salladı. "Vedalaşacak vaktim yok!" diye haykırdı. Bunu sırf karısını cezalandırmış olmak için yaptı.

Melon şapkasını aldı, evden fırladı ve bahçe yolundan koşarak gitti. Evet, araba gelmiş, orada bekliyordu; Beryl ise açık duran bahçe kapısının üzerinden sarkmış, birine kıs kıs gülüyor ya da hiçbir şey olmamış gibi duruyordu. Şu kadınlar ne kadar da kalpsiz oluyorlardı! Sizin kendilerine kul köle olmanızı olağan karşılarken, onlar bastonunuz kaybolmasın diye bile kıllarını kıpırdatmıyorlardı. Kelly, kırbacını hafifçe atlara indirdi.

Beryl tatlı ve neşeli bir edayla, "Güle güle Stanley," diye seslendi. Güle güle demesi kolaydı tabii! Orada hiçbir şey yapmadan, elini gözlerine siper etmiş duruyordu işte. En kötüsü de Stanley'nin sırf zevahiri kurtarmak için ona

allahaısmarladık diye seslenmek zorunda olmasıydı. Sonra Beryl'in döndüğünü, hafifçe sıçrayarak eve koştuğunu gördü. Ondan kurtulduğuna memnundu herhalde!

Evet, memnundu. Koşarak salona girdi ve, "Gitti!" diye haykırdı. Linda odasından seslendi: "Beryl, Stanley gitti mi?" Yaşlı Mrs. Fairfield, kucağında pazen hırkalı küçük oğlanla geldi.

"Gitti mi?"

"Gitti!"

Oh, ne rahat, erkeğin evden gitmesi nasıl da fark yaratıyordu. Şimdi birbirlerine hitap ederken sesleri bile farklıydı; bir sır paylaşırcasına sıcak ve sevecen tonda konuşuyorlardı. Beryl masaya gitti. "Bir fincan çay daha iç, anne. Çay hâlâ sıcak." Artık canlarının istediğini yapabilme özgürlüğünü bir biçimde kutlamak istiyordu. Huzurlarını kaçıracak bir erkek yoktu evde; güzelim gün onlara aitti artık.

Yaşlı Mrs. Fairfield, "Hayır, teşekkür ederim çocuğum," dediyse de o anda çocuğu havaya atıp tutarak, "agucuk gugucuk" deyişi onun da keyfinin yerinde olduğunu gösteriyordu. Küçük kızlar kümesten salıverilmiş civcivler gibi bahçeye koştular.

Evdekilerin coşkusu mutfakta bulaşık yıkayan hizmetçi Alice'e bile bulaştı, su deposundan gelen suyu savurganca kullanmaya başladı.

Çay demliğini bulaşık tasına sokup, demlik de bir erkekmiş ve boğulmayı hak etmiş gibilerden hava baloncukları bittikten sonra bile suyun altında tutmaya devam ederek, "Ah, şu erkekler!" diye söylendi.

4

"Beni bekle Isa-bel! Kezia bekle beni!"

Zavallı Lottie'cik, kendi başına çit merdiveninden çıkmaya korktuğu için yine geride kalmıştı. Birinci basamağa adımını attığı anda dizleri titremeye başladı; tırabzana tutundu. Bir bacağı öbür tarafa aşırmak gerekiyordu. Ama hangi bacağı? Lottie buna hiçbir zaman karar veremiyordu. Sonunda biraz da umutsuzca bacağını çitin üstünden aşırdığında dehşete kapıldı. Yarısı hâlâ bahçede yarısı da çayırdaydı. Çaresizlik içinde tırabzana sarılıp, "Beni bekleyin!" diye seslendi.

Isabel, "Hayır, sakın bekleme onu Kezia!" dedi. "Şapşalın teki. Her zaman mesele çıkarıyor. Hadi yürü!" Kezia'nın bluzunu çekiştirdi. Sevecenlikle, "Benimle gelirsen benim kovamla oynayabilirsin. Seninkinden daha büyük," dedi. Ama Kezia, Lottie'yi yalnız bırakmaya kıyama-

dı. Yanına koştu. O gidinceye kadar Lottie'nin yüzü çoktan kıpkırmızı kesilmiş, soluk soluğa kalmıştı.

"Hadi, öteki ayağını da at," dedi Kezia.

"Nereye?"

Kezia sanki bir dağın doruğundaymış gibi tepelerden baktı Lottie'ye.

"İşte şuraya, elimin durduğu yere," diyerek eliyle basamağa vurdu.

"Ha, tam *oraya* yani!" Lottie içini çekerek ikinci ayağını da attı.

Kezia, "Şimdi, olduğun yerde dön, otur ve aşağı kay," dedi.

Lottie, "Ama *üzerine* oturacak bir şey yok, Kezia," diye itiraz etti.

Sonunda onu da becerdi ve çiti aşma işi bitince gövdesini şöyle bir silkeleyip neşelendi.

"Çiti geçmeyi iyice öğreniyorum, değil mi Kezia?"

Lottie hiç iyimserliğini yitirmiyordu.

Pembe ve mavi güneş şapkası, Isabel'in kıpkırmızı şapkasını izleyerek o kaygan, dik tepeyi tırmandı. Tepeye varınca, nereye gideceklerine karar vermek ve kendilerinden önce kimlerin geldiğini anlamak için durup aşağıya baktılar. Arkadan bakınca, ufuk çizgisinin önünde ellerindeki küreklerle bir yerleri işaret eden siluetleri, kararsız doğa kâşiflerinin minyatürlerini andırıyordu.

Samuel Josephs ailesi, emektar hizmetçi dahil, tam kadro olarak çoktan sahile gelmişti; hizmetçi oturduğu kamp taburesinden boynundaki düdük ve elindeki ufak bastonla yapılacak işleri yönlendiriyordu. Samuel Josephs ailesinin ço-

cukları hiçbir zaman kendi kendilerine oynamazlar, oyun kurmazlardı. Oyun icat etmeye kalkıştıklarında da işin sonu oğlanların kızların yakasından içeri su boca etmesine ya da kızların küçük, kara yengeçleri oğlanların ceplerine sokmasına varırdı. O yüzden de Mrs. S.J. ve emektar yardımcı, her sabah kadının deyişiyle çocukları "eylendirip, aylazlıktan uzak tutacak bir broğram" yaparlardı. Bu program ya yarışma ya koşu ya da iskambil oyunu olurdu. Program yardımcı kadının düdüğüyle başlar, onun düdüğüyle biterdi. Sonunda ödül bile vardı – kadının buruk bir gülümsemeyle kabarık pazar filesinden çıkardığı hayli kirli kâğıtlara sarılı büyük ödül paketleri dağıtılırdı. Çocuklar ödül kazanabilmek için ürkütücü bir biçimde mücadele ederler, hile yaparlar, birbirlerinin kollarına çimdik atarlardı – çimdik atmakta ustaydılar. Burnell ailesinin çocukları onlarla ilk ve son kez oynadığında Kezia ödül kazandı, üç kat paket kâğıdını açınca içinden paslanmış, ufak bir düğme kancası çıktı. Çocukların bunun için neden kıyasıya savaştığını da anlayamadı...

Ama artık Samuel Josephs ailesinin çocuklarıyla oynamıyor, hatta partilerine bile gitmiyorlardı. Samuel Josephs ailesi her zaman koyda çocuklar için parti düzenlerdi ve her seferinde de aynı yiyecekleri ikram ederlerdi. Kocaman bir el tasına doldurulmuş rengi kaçmış meyve salatası, dörde bölünmüş çörekler, bir ibriğe konmuş, hizmetçinin "Limontat" dediği bir şey. Akşam Samuel Josephs çocuklarını çayırda vahşiler gibi hoplayıp zıplarken bırakıp eve döndüğünüzde ya giysinizin yakasındaki fırfırın yarısı kopmuş ya da ajur işlemeli askılı eteğinizin üstüne bir şey dökülmüş olurdu. Yok! O çocuklar dayanılır gibi değildi.

Kumsalın öte yakasında, suyun yakınında, paçalarını kıvırmış iki küçük oğlan örümcek gibi parıldıyordu. Biri kumu kazıyor, diğeri suya girip çıkarak küçük bir kovayı dolduruyordu. Trout ailesinin oğulları Pip ve Rags'di bunlar. Pip kumu kazmaya, Rags de su taşıyarak ona yardım etmeye öylesine kendilerini kaptırmışlardı ki iyice yanlarına yaklaşıncaya dek kuzenlerinin geldiğini fark etmediler.

Pip, "Şuna bakın!" dedi. "Bakın ne buldum." Ve kızlara eski, ıslak, ezik büzük bir potin gösterdi. Üç kız şaşkınlıkla baktılar.

Kezia, "Ne yapacaksın onu?" diye sordu.

"Saklayacağım tabii!" Pip küçümseyen bir tavırla konuşuyordu. "Ben keşfettim onu – anladın mı?"

Evet, Kezia anlamıştı. Ama yine de...

Pip, "Kuma gömülü pek çok şey var," diye açıkladı. "Batık teknelerden geliyor. Define. Ne yani – sen de bulabilirsin –"

"Peki Rags neden boyuna su döküyor?"

"Kumu ıslatmak için," dedi Pip. "İşi kolaylaştırmak için. Sen işine devam et Rags."

Zavallı Rags denize gidip gelerek kakao gibi kahverengileşmiş suyu çukura boşaltıyordu.

Pip gizemli bir tavırla, "Bak, dün ne bulduğumu göstereyim mi size?" diyerek küreğini kuma sapladı. "Ama kimseye söylemeyeceğine söz vereceksiniz."

Kızlar söz verdiler.

"Bütün kalbimle yemin ederim ki, deyin."

Kızlar onu da söylediler.

Pip cebinden bir şey çıkardı, uzun bir süre gömleğinin göğsüne sürdü, üzerine hohlayıp yeniden gömleğe sürdü.

"Şimdi arkanızı dönün!" diye emretti.

Kızlar arkalarını döndüler.

"Hepiniz aynı tarafa bakın! Kıpırdamayın! Şimdi!"

Pip avucunu açtı, parlayan, ışıl ışıl yanan bir şeyi ışığa tuttu, harikulade yeşil renkte bir şeydi bu.

Pip ciddi bir edayla, "Bu nümrüt,"[1] dedi.

"Sahi mi Pip?" Isabel bile etkilenmişti.

Güzelim yeşil nesne Pip'in parmakları arasında dans ediyor gibiydi. Beryl Teyze'nin de bir nümrüt yüzüğü vardı, ama ufacık bir taştı onunki. Oysa bu yıldız kadar kocamandı ve çok daha güzeldi.

1. Çocuk diliyle "zümrüt" demek istiyor. (Ç.N.)

5

Saatler ilerledikçe, kum tepelerinin üzerinde gruplar göründü, hepsi denize girmek için kıyıya indi. Anlaşılan, saat on bir oldu mu yaz kolonisinin kadınları ve çocuklarına aitti deniz. Önce kadınlar soyundu, mayolarını giyip kafalarına makyaj çantalarına benzeyen sakil şapkalar geçirdiler; sonra çocukların düğmeleri çözüldü. Kumsal küçük giysi ve ayakkabı öbekleriyle doluydu, uçmasın diye üzerlerine birer taş konmuş büyük yazlık şapkalar iri deniz kabuklarını andırıyordu. İşin tuhafı, bütün o zıplayan, gülen insanlar dalgalara atıldığında denizin sesi bile bir başka oluyordu. Eflatun poplin elbisesi, çenesinin altından bağlanmış siyah şapkasıyla yaşlı Mrs. Fairfield ailesini toplayıp hazırladı. Trout oğlanları gömleklerini başlarından sıyırıp beşi birden koşarak uzaklaştı; büyükanneleri oturdu, elini yün torbasına soktu, çocukların kazasız belasız suya

girdiğini görüp içi rahatlayınca yumağını çıkarmaya hazırlanıyordu.

Sağlıklı, tıknaz kızlar, kırılgan görünümlü narin oğlanların yarısı kadar bile gözüpek değildiler. Pip ve Rags titreyerek suyun içinde çömeliyorlar, hiç ara vermeden dalgalara şaplak atıyorlardı. On iki kulaç mesafesine kadar yüzebilen Isabel'le sekiz kulaçlık yüzen Kezia, üzerlerine su sıçratılmaması koşuluyla denize giriyorlardı. Lottie'ye gelince, onların peşinden gitmiyor, yalnız kalıp kafasına göre oynamayı seviyordu. Suyun kıyıyla birleştiği noktada kuma oturup bacaklarını bitiştirerek uzatmak ve denize açılmayı beklercesine kollarını hareket ettirmekti oyunu. Ama normalden daha büyük, daha köpüklü bir dalga ona doğru ilerleyince Lottie çığlık çığlığa ayağa fırladı, dehşet içinde kumsala koştu.

"Al anne, bunları benim için sakla, olur mu?"

Mrs. Fairfield'in kucağına iyi yüzükle ince bir altın zincir bırakıldı.

"Olur canım. Ama sen burada girmeyecek misin denize?"

Beryl, ağır ağır konuşarak, "Haa-yır," dedi. Kararsız görünüyordu. "Daha ileride soyunacağım. Mrs. Harry Kember'la birlikte gireceğim denize."

"Pekâlâ." Mrs. Fairfield dudaklarını sıktı. Kızının Mrs. Harry Kember'la ahbaplık etmesini tasvip etmezdi. Beryl de biliyordu.

Taşların üzerinden sekerken, zavallı anneciğim, diye gülümsedi. Benim zavallı, kocamış anneciğim! İhtiyar! Genç olmak ne güzeldi, ne büyük mutluluktu...

Mrs. Harry Kember, "Pek neşeli görünüyorsun," dedi. Taşların üzerine tünemiş, kollarını dizlerine dolamış, sigara içiyordu.

Beryl ona gülümseyerek, "Güzel bir gün," dedi.

"Ah, öyle mi canım!" Mrs. Harry Kember'ın ses tonu pek bilgiççeydi. Zaten o her zaman sizi kendinizden daha iyi tanırmış gibi konuşurdu. İnce uzun yapılı, elleri ve ayakları incecik, tuhaf tipli bir kadındı. Yüzü de uzun, ince ve bezgin görünüşlüydü; sarı, kıvırcık saçları bile kuru ve solgundu. Mrs. Harry Kember, koydakiler içinde sigara içen tek kadındı, sigaraya hiç ara vermez, konuşurken bile dudaklarının arasından eksik etmez, sadece külü nasıl olup da düşmediğine şaşırtacak kadar uzayınca sigarayı eline alırdı. Briç oynamadığı zaman –hayatının her günü briç oynayarak geçiyordu– güneşin altına sere serpe uzanarak vakit geçirirdi. Güneş ne kadar yakıcı olursa olsun, umursamazdı; güneşe doymazdı. Ne var ki güneş hiç de onu ısıtıyor gibi değildi. Kurumuş, pörsümüş, soğuk haliyle denizden kıyıya vurmuş ağaç dalları gibi taşların üzerinde yatıyordu. Koydaki kadınlar onu fazla hafifmeşrep bulurlardı. Vakardan uzak tavırları, ağzı bozukluğu, erkeklerle onlardan biriymiş gibi konuşması, evinin bakımına zerrece aldırış etmemesi, hizmetçisi Gladys'e "Glad-eyes"[1] demesi düpedüz kepazelikti. Mrs. Kember verandanın basamaklarında durup, o her zamanki kayıtsız, bezgin sesiyle, "Bana bak Glad-eyes, benim mendilim kaldıysa bir tane getirsene," diye seslenirdi. Başında bone yerine kırmızı kurdeleden fiyonk, ayaklarında beyaz

1. İngilizce argoda pas vermek, kuyruk sallamak vb. anlamları olan bir deyim. (Ç.N.)

ayakkabılar olan Glad-eyes da küstah bir sırıtışla koşarak gelirdi. Akıl almaz bir skandal! Kadının çocuğu da yoktu, hem kocası da... Bu noktada sesler yükselir, hararetli bir ton alırdı. Adam nasıl olmuş da bu kadınla evlenmişti? Nasıl olurdu, nasıl olurdu? Tabii ki parası için evlenmişti, ama öyle olsa bile nasıl olurdu, nasıl!

Mrs. Kember'in kocası kendisinden en az on yaş küçüktü ve öylesine yakışıklıydı ki, erkekten çok bir maskeye ya da bir Amerikan romanındaki kusursuz erkek betimlemesine benziyordu. Siyah saçlı, menekşe gözlü, al dudaklı, gülümseyişi hafifçe uykuluydu; birinci sınıf tenisçi, kusursuz dansçı ve bütün bunların yanı sıra müthiş gizemliydi. Harry Kember uykusunda yürüyen biri gibiydi. Erkeklerin ona hiç tahammülü yoktu, adamın ağzından kerpetenle bile laf alamıyorlardı; karısı onu ne kadar umursamıyorsa o da kadını o kadar umursamıyordu. Nasıl bir hayat sürüyordu? Hiç kuşkusuz dedikodular vardı, hem de ne dedikodular! Ağza alınacak gibi değildi. Birlikte olduğu kadınlar, görüldüğü yerler... ama asla kesin bir şey yoktu, belirli hiçbir şey yoktu. Koydaki kadınlardan bazıları içten içe onun günün birinde cinayet işleyeceğini düşünüyordu. Evet, Mrs. Kember'la konuşurken ve rüküş kıyafetine bakarken bile, onu kumsalda yatarken gözlerinin önüne getiriyorlardı; soğumuş, kan içinde, ama ağzının kenarındaki sigarası hâlâ yerli yerinde.

Mrs. Kember doğruldu, esnedi, kemerinin tokasını açtı, bluzunun kurdelesini çözdü. Beryl de eteğini çıkardı, bluzunu sıyırdı, kısa beyaz iç eteği ve omuzları fiyonklu iç gömleğiyle kaldı.

Mrs. Harry Kember, "Tanrı korusun," dedi, "bu ne güzellik böyle!"

Beryl usulca, "Demeyin öyle!" dedi, ama çoraplarını birbiri ardına çıkarırken güzel olduğunu hissetti.

Mrs. Harry Kember, kendi iç eteğinin üstüne basarken, "Neden demeyecekmişim canım!" diye çıkıştı. Gerçekten – onun çamaşırlarıydı ha! Mavi pamuklu külot ve yastık kılıfını çağrıştıran keten iç gömleği... "Sen korse giymiyorsun, öyle değil mi?" Beryl'in belini elledi, Beryl hafifçe çığlık atarak geri çekildi. Sonra çok kesin bir tavırla, "Asla!" dedi.

Mrs. Kember kendi korsesini çözerken, "Ne şanslısın minik şey," diye iç geçirdi.

Beryl arkasını döndü, aynı anda hem giysilerini çıkarıp hem mayo giymek gibi karmaşık bir işe girişti.

Mrs. Harry Kember, "Ah canım, bana aldırma," dedi. "Ne diye utanıyorsun? Seni yiyecek değilim ya. Şu salak karılar gibi şapşallaşacak halim de yok," diye suratını buruşturarak öteki kadınlara bakıp kişnercesine kahkaha attı.

Yine de utanıyordu Beryl. Kimsenin önünde soyunmazdı. Saçma mıydı bu? Mrs. Harry Kember, bunun saçmalık, hatta utanılacak bir tavır olduğunu hissettiriyordu. Gerçekten de utanacak ne vardı ki! Beryl, yırtık iç gömleğiyle pervasızca ayakta durup sigarasını tazeleyen arkadaşına baktı; göğsünde cüretkâr, şeytani bir kıpırtı oldu. Umursamazca gülerek, daha kurumamış kumlu mayoyu alıp çapraz düğmelerini ilikledi.

Mrs. Harry Kimber, "Ha şöyle," dedi. Yan yana kumsala doğru yürümeye başladılar. "Canım senin giyinik do-

laşman başlı başına bir günah. Günün birinde bunu söyleyecek biri çıkar karşına."

Su gayet ılıktı. Gümüşi parıltılarla beneklenmiş o güzelim, o harikulade saydam mavilikteydi, ama dipteki kumlar altın zerreleri gibiydi; ayak parmaklarınızla kumu karıştırdığınızda o zerrecikler altın tozundan bir bulut olup kabarıyordu. Dalgalar Beryl'in ancak göğüs hizasındaydı. Beryl durdu, kollarını iki yana açtı, açık denize bakıyor, gelen her dalgada hafifçe zıpladığı için dalga onu yavaşça kaldırıyor gibi geliyordu.

Mrs. Harry Kember, "Ben güzel kızların gününü gün etmeleri gerektiğine inanırım," dedi. "Neden olmasın? Sakın hata yapma, canım. Eğlenmene bak." Sonra birden kaplumbağa gibi dertop oldu, gözden kayboldu ve bir sıçan gibi hızla yüzerek uzaklaştı. Sonra döndü, kıyıya doğru yüzmeye başladı. Söyleyeceği bir şey daha vardı. Beryl bu soğuk kadının kendini zehirlediğini hissetti, ama ne diyeceğini de çok merak ediyordu. Ama ay, ne tuhaf, ne korkunç! Mrs. Harry Kember yaklaştıkça, başında su geçirmez siyah deniz bonesi ve suyun üzerinde görünen uykulu suratıyla kocasının ürkütücü bir karikatürünü andırıyordu.

6

Ön bahçede, çimen tarhının ortasındaki manukanın[1] altında şezlongda uzanan Linda Burnell sabah saatlerini hayal kurarak geçirdi. Hiçbir şey yapmadı. Manukanın koyu renk, kıvrık, kuru yapraklarına, dalların arasından mavi yarıklar gibi görünen göğe bakarak vakit öldürüyordu, arada bir ufak, sarımtırak bir çiçek düşüyordu üzerine. Güzeldi – evet, o çiçeklerden birini avucunuzun içine koyup yakından baktığınızda gerçekten çok güzel, minik bir şeydi. Solgun sarı taçyaprakların her biri sevecen bir el tarafından özenle oluşturulmuştu. Ortadaki minik dil, çiçeğe çan biçimini veriyordu. Çiçeği tersine çevirdiğinizde dışı koyu bronz rengiydi. Ama tomurcuklar çiçek olur olmaz düşüp dağılıyordu. Konuşurken üstünüze başınıza düşenleri silkeleyip duruyordunuz, o rezil minik şeyler insanın saçına da takılıyordu. Sonunda düşecek olduktan sonra ne diye

1. Yeni Zelanda ve Avustralya'ya özgü çay ağacı. (Y.N.)

tomurcuklanıyorlardı ki? Bütün bu şeylerin ziyan olup gitmesi için kim zahmete katlanır, ya da bundan keyif alırdı ki... Anlaşılır gibi değildi.

Yanındaki çimenlerin üzerinde, iki yastığı arasında bebek oğlan yatıyordu. Başı annesinden öte yana dönük, mışıl mışıl uyuyordu. Seyrek, siyah saçları saçtan çok, gölgeye benziyordu, ama kulakları mercan kırmızısıydı. Linda ellerini başının üzerinde kenetleyip bacak bacak üstüne attı. Çevredeki bütün evlerin boş olduğunu, herkesin sahile indiğini, ortalıkta kimsenin görünmediğini, kimsenin sesinin duyulmadığını bilmek çok hoştu doğrusu. Bahçe tamamen ona aitti, tek başınaydı.

Kenarları ebruli beyaz çiçekler parlıyor, tohumu yaldızlı kadife çiçekleri ışıldıyor, yeşilli yaldızlı güngüzelleri verandanın parmaklıklarına alev alev dolanıyordu. Keşke insanın bu çiçeklere yeterince uzun bakacak vakti olsaydı, o bilinmezlik ve yabancılık duygusunu aşacak vakti olsaydı, çiçekleri yakından tanıyacak vakti olsaydı! Oysa taçyapraklarını ayırmak, yaprağın alt tarafını keşfetmek için duraksadığınızda Yaşam yakanıza yapışıyor, sizi çekip alıyordu. Linda hasır şezlongunda yatarken kendini yaprak gibi hafif hissediyordu. Ve Yaşam bir rüzgâr misali gelip onu yakaladı, sarstı; gitmesi gerekiyordu. Hep böyle mi olacaktı? Hiç kaçış yok muydu?

... Şimdi Tasmanya'daki evlerinin verandasında, babasının dizlerine yaslanmış oturuyordu. Babası, "Sen de ben de yeterince büyüyünce Linny, bir yerlere gideriz, kaçarız buralardan," diye söz veriyordu. "Biz ikimiz, erkek erkeğe. Çin'de bir nehirde yelkenliyle gezmeyi hayal ediyo-

rum hep." Linda o nehri görebiliyordu, alabildiğine geniş, küçük sallar ve kayıklarla dolu. Linda kayıkçıların sarı şapkalarını görüyor, birbirlerine seslenen tiz seslerini duyuyordu...

"Olur, baba."

Ama tam o sırada parlak kızıl saçlı, iri yapılı bir genç adam, belli etmemeye çalışmadan, hatta inadına belli ederek, ağır adımlarla evin önünden geçti. Linda'nın babası her zaman yaptığı gibi şakadan kulağını çekti onun.

"Linny'nin sevgilisi," diye fısıldadı.

"Aman baba, Stanley Burnell'le evleneceğimi de nereden çıkarıyorsun!"

Gel gör ki evlendi. Üstelik onu sevdi de. Herkesin gördüğü, gündelik yaşamda gördükleri Stanley'yi değil; her gece yatağa girmeden önce diz çöküp duasını eden, iyi bir insan olmaya çabalayan masum Stanley'yi sevdi. Stanley basit biriydi. İnsanlara inanınca –tıpkı Linda'ya inandığı gibi– bütün kalbiyle inanırdı. İhanet edemezdi; yalan söyleyemezdi. Şayet birinin –örneğin Linda'nın– doğru söylemediğinden, ona dürüst davranmadığından kuşkulanırsa yıkılıverirdi! "Bunu aklım almıyor!" Bu sözleri haykırarak söylerdi, oysa yüzündeki çılgın ifade kapana kısılmış bir hayvanın ifadesine benzerdi.

Ama işin kötü yanı, –bunda hiç gülünecek şey olmadığı halde Linda gülmesini zor tutardı– *kendi* Stanley'sini, sevdiği Stanley'yi nadiren görebilmesiydi. Gelip geçici, bir anlık, bir solukluk sükûnetin dışında, yanıp kül olmaya hazır bir evde ya da her gün yeniden batan bir gemide olmaktan farksızdı yaşamları. Ve tehlikede olan, ölüm kalım

meselesi olan her zaman ve sadece Stanley'ydi. Linda'nın bütün vakti onu kurtarmak, iyileştirmek, yatıştırmak ve anlattığı hikâyeleri dinlemekle geçiyordu. Geriye zaman kalırsa, o da çocuk yapma korkusuyla doluyordu.

Linda kaşlarını çattı; şezlongda doğruldu, ayak bileklerini tuttu. Evet, onun hayata beslediği en büyük hınç buydu; aklının almadığı şey buydu. Kendine bu soruyu sorup duruyor, boşuna cevap bekliyordu. Kadınların çocuk doğurmasının olağan olduğunu söylemek kolaydı. Oysa hiç de olağan değildi. Örneğin kendisi bunun aksini kanıtlayabilirdi. Çocuk doğurmak yüzünden kırılganlaşmıştı, güçsüzleşmişti, cesareti tükenmişti. Durumu katbekat kötüleştiren ise çocuklarını sevmemesiydi. Seviyormuş gibi yapmak boşunaydı. Gücü kuvveti yerinde olsaydı bile küçük kızlara hiç bakmaz, onlarla hiç oynamazdı. Her hamilelik yolculuğunda soğuk bir soluk üfleyip içine işlemişti sanki, kızlara verecek sıcaklık kalmamıştı. Oğlana gelince, şükürler olsun, annesi ona sahip çıkmıştı; oğlan annesinin ya da Beryl'indi ya da kim isterse onundu. Oğlanı neredeyse hiç kucağına almamıştı. Çocuk orada yatarken, Linda öylesine kayıtsız, öylesine ilgisizdi... aşağıya baktı.

Oğlan yan dönmüştü. Yüzü şimdi Linda'nın tarafına bakıyordu ve artık uykusu da yoktu. Masmavi bebeksi gözleri açıktı, annesini süzüyormuş gibi görünüyordu. Sonra birden yüzü kırıştı, ağzı geniş, dişsiz bir gülümsemeyle yayıldı, suratı neşeyle ışıldıyordu.

O mutlu gülümseme, "Bak, ben buradayım!" der gibiydi. "Neden sevmiyorsun beni?"

O gülümseme öyle hoş, öyle beklenmedik bir şeydi ki

Linda gülümsemeden edemedi. Ama hemen kendini toplad, buz gibi bir sesle, "Ben bebekleri sevmem," dedi.

"Bebekleri sevmez misin?" Oğlan ona inanamıyordu. "*Beni* sevmiyor musun?" Şapşal şapşal kollarını salladı annesine doğru.

Linda şezlongdan çimlerin üzerine indi.

Hoyratça, "Ne diye sırıtıp duruyorsun öyle?" dedi. "Aklımdan geçenleri bilsen, hiç de gülmezdin."

Ama oğlan şakacı bir edayla gözlerini kıstı, yastıktaki başını öbür yana çevirdi. Annesinin söylediklerinin tek kelimesine bile inanmamıştı.

"Biz bu lafları çok dinledik," dercesine gülümsüyordu.

Linda bu küçük yaratığın özgüvenine şaşırdı... Yok, dürüst ol. Duygusu şaşırmak değildi, çok daha farklı bir şey hissediyordu, öyle yeni, öyle... Gözlerinde yaşlar oynaştı, oğlana hafifçe fısıldadı, "Merhaba, benim komik küçüğüm!"

Oysa oğlan annesini çoktan unutmuş, yeniden ciddileşmişti. Önünde pembe, yumuşak bir şey sallanıyordu. Elini uzattı, o şey her neyse bir anda ortadan kayboldu. Ama başını yeniden yastığa koyunca, ilkine benzeyen bir ikincisi göründü. Bu sefer oğlan onu yakalamaya kararlıydı. Büyük bir çabayla uzandı ve yüzükoyun yuvarlanıverdi.

7

Sular çekilmişti; kumsal ıssızdı; ılık deniz tembel dalgalarla kıyıya vuruyordu. Güneş bastırıyordu, ince kumlara ateş gibi bir sıcaklıkla çarpıyor, gri, mavi ve siyah beyaz hareli çakılları kavuruyordu. Deniz kabuklarının kıvrımlarında kalmış bir damla suyu emiyor, kum tepecikleri boyunca uzanan pembe gündüzsefalarının rengini solduruyordu. Minik kum pireleri dışında hiçbir kıpırtı yoktu. Pıt pıt pıt! Yerlerinde duramıyorlardı.

Sular çekilince ilerde ortaya çıkan yosunlu kayalar, su içmeye gelmiş pejmürde hayvanlara benziyordu; güneş ışığı kayaların üzerindeki ufak su birikintilerine atılmış birer gümüş metelik gibi dönüp duruyordu. O bozukluklar dans ediyordu, titreşiyordu ve ufacık dalgalar gözenekli kıyıları yalıyordu. Eğilip bakınca her su birikintisi kıyısına mavi ve pembe evlerin kümelendiği bir göle benziyordu; ah, hele o

evlerin arkasında uzanan uçsuz bucaksız dağlık bölge: vadiler, geçitler, denizin kenarına inen tehlikeli dereler ve ürkütücü patikalar. Suyun altında ise deniz ormanı dalgalanıyordu: pembe, ibrişim benzeri ağaçlar, kadife gibi denizşakayıkları ve turuncu meyveli yosunlar. Şimdi dipteki bir taş hareket etti, yuvarlandı, bir an siyah bir duyarga görünüp kayboldu; sonra ip benzeri bir yaratık dalgalanarak kaydı ve gözden yitti. Dalgalanan pembe ağaçlara bir şeyler oluyordu; değişiyor, donuk bir ay ışığı mavisine dönüşüyorlardı. Şimdi de belli belirsiz bir "cup" sesi. Kim çıkardı o sesi? Aşağıda neler oluyordu öyle? Kızgın güneşin altında yosunlar nasıl da keskin, nasıl da ıslak ıslak kokuyordu...

Yazlıkçıların bungalovlarında yeşil panjurlar örtülmüştü. Verandalara, bahçelere, çitlerin üzerine serilmiş yorgun görünümlü mayolarla, iri çizgili havlular vardı. Arka pencerelerin hemen hepsinin pervazında bir çift lastik ayakkabı, bir öbek taş ya da bir kova dolusu deniz salyangozu kabuğu duruyordu. Sıcaktan buharlaşan pusun içinde çalılar titreşiyordu; Trout'ların yolun tam ortasına serilmiş köpeği Snooker dışında kimsecik yoktu kumlu patikada. Köpeğin mavi gözü göğe bakıyordu, bacakları dört yana açılmıştı; intihara karar verdim de ezecek bir arabanın çıkagelmesini bekliyorum dercesine umutsuz iç çekişi duyuluyordu arada bir.

"Neye bakıyorsun, büyükanneciğim? Ne diye ikide bir durup duvara dikiyorsun gözünü?"

Kezia ile büyükannesi öğle uykusu saatinde odaya çekilmişlerdi. Sırtında sadece kısa şortuyla atleti olan, kolları bacakları çıplak küçük kız büyükannesinin yatağındaki

kabarık yastıklardan birinin üzerinde yatıyordu; yakası fırfırlı beyaz sabahlığını giyen yaşlı kadın da, ördüğü uzun, pembe yün işini kucağına koymuş pencerenin önündeki salıncaklı koltukta oturuyordu. Paylaştıkları bu oda, evin diğer odaları gibi cilalı açık renk ahşap kaplıydı, yer çıplaktı. Odadaki eşya en basitinden, en külüstüründendi. Örneğin, tuvalet masası desenli basma örtülmüş bir ambalaj kolisiydi, üzerindeki ayna da çok tuhaftı, sanki içine çatallı bir şimşek hapsedilmişti. Masada kavanoza tıklım tıkış konduğu için daha çok kadifeden iğnedenliği andıran bir demet deniz lavantası ile Kezia'nın topluiğnelerini koysun diye büyükannesine verdiği özel bir deniz kabuğu duruyordu, yanında Kezia'nın içine kıvrılıp etrafı seyretmeyi hayal ettiği daha da özel bir deniz kabuğu vardı.

Kezia, "Anlatsana, büyükanne," dedi.

Yaşlı kadın içini çekti, yünü başparmağına iki kez dolayıp kemik şişi yünün içinden geçirdi. Örgüye başlamak üzere ilmek atıyordu.

Usulca, "William Amcanı düşünüyordum canım," dedi.

Kezia, "Avustralyalı William Amcamı mı?" diye sordu. Bir William Amcası daha vardı.

"Evet, tabii."

"Şimdiye kadar hiç görmediğim amcamı mı?"

"Evet, onu."

"Peki ne olmuştu ona?" Kezia ne olduğunu çok iyi biliyordu, ama bir daha anlatılsın istiyordu.

Yaşlı Mrs. Fairfield, "Madene gitti, orada güneş çarptı ve öldü," dedi.

Kezia gözlerini kırpıştırdı, o sahneyi yeniden aklından geçirdi... ufak tefek bir adam, kocaman, kapkara bir deliğin yanında kurşun asker gibi düşmüş yatıyordu.

"Onu düşünmek seni üzüyor mu büyükanne?" Büyükannesinin üzülmesini hiç istemiyordu.

Bu kez aklından geçenleri irdeleme sırası büyükannedeydi. Onu düşünmek kendisini üzüyor muydu? Geriye dönmek, eskileri düşünmek. Kezia'nın onu gözlemlediği gibi yılların gerisine bakmak. *Onlar* çoktan gözden kaybolduktan sonra bile, ancak bir kadının yapacağı gibi *onları* gözetmek. Bunu yapmak onu üzüyor muydu? Hayır, yaşam böyle bir şeydi.

"Hayır, Kezia."

Kezia, "Peki ama neden?" diye sordu. Çıplak kolunu kaldırdı, boşlukta bir şeyler çizmeye başladı. "William Amcam neden ölsün? Yaşlı değildi ki."

Mrs. Fairfield, ilmekleri üçer üçer saymaya başladı. Dikkatini o noktada odaklayan bir tavırla, "Öyle oldu işte," dedi.

Kezia, "Herkes ölmek zorunda mı?" diye sordu.

"Herkes!"

"*Ben de mi?*" Kezia'nın kesinlikle aklı almıyordu.

"Günün birinde, yavrum."

"Ama, büyükanne." Kezia sol bacağını salladı, ayak parmaklarını oynattı. Parmakları kumlu gibiydi. "Ya ölmezsem ne olur?"

Yaşlı kadın bir kez daha iç geçirdi ve yumaktan uzun bir yün ipliği çekti.

Hüzünlü bir sesle, "Bunu bize sormuyorlar Kezia," dedi "Er ya da geç hepimizin başına geliyor."

Kezia bunu yeniden düşünüp tartarak kımıldamadan yatıyordu. Ölmek istemiyordu. Ölmek demek buradan gitmek zorunda kalması demekti, her yerden gitmesi, sonsuza kadar – büyükannesini de bırakıp gitmesi demekti. Yattığı yerde hızla döndü.

Ürkek, şaşkın bir sesle, "Büyükanne," dedi.

"Ne var, bir tanem!"

"*Sen* ölmeyeceksin." Kezia son derece kararlı konuşuyordu.

"Ah, Kezia," büyükannesi ona baktı, gülümsedi, başını salladı, "bunun sözünü etmeyelim."

"Ama sen ölmeyeceksin. Beni bırakamazsın. Yok olup gidemezsin." Korkunç bir şeydi bu. "Bunu hiç yapmayacağına söz ver, büyükanne," diye yalvardı Kezia.

Yaşlı kadın örgü örmeye devam etti.

"Söz ver bana! Hiç gitmeyeceğim de!"

Ama büyükannenin hâlâ çıtı çıkmıyordu.

Kezia yuvarlanarak yataktan indi; artık dayanamayacaktı, çevik bir sıçrayışla büyükannenin dizlerine oturdu, kollarını yaşlı kadının boynuna dolayıp onu öpmeye başladı, çenesinin altını, kulağının arkasını öptü, boynundan aşağı nefesini üfledi.

"Asla de... hiç gitmeyeceğim de... asla de–" Kadını öpücük yağmuruna tutarken arada derin derin iç çekiyordu. Sonra hafifçe, usulca büyükanneyi gıdıklamaya başladı.

Yaşlı kadın, "Kezia!" diyerek elindeki örgüyü bıraktı. İyice arkaya yaslanıp salıncaklı koltuğu sallayarak Kezia'yı gıdıklamaya koyuldu. Sarmaş dolaş kahkahalar atarlarken,

Kezia ikide bir, "Asla de, asla de, asla," diye şakıyıp duruyordu. Mrs. Fairfield başlığını düzeltti, "Hadi, bu kadar yeter benim güzel sincabım! Bu kadar yeter benim yabani midillim!" dedi. "Ver bakayım şu örgümü."

İkisi de o "asla"nın neyle ilgili olduğunu unutmuştu.

8

Burnell'lerin evinin arka kapısı güm diye kapanıp şen şakrak biri bahçe kapısına yürüdüğü sırada güneş hâlâ bahçeyi sarmalıyordu. Giden, izinli olduğu öğle sonrası için giyinip kuşanmış hizmetçi kız Alice'ti. Üzerindeki kırmızı beneklerin iriliği ve çokluğuyla insanın tüylerini ürperten beyaz koton elbise, beyaz ayakkabı giymiş, yukarı kıvrık kenarı gelinciklerle süslü hasır şapka takmıştı. Tabii ki çıtçıtların kenarı pas lekeli beyaz eldivenleri de eksik değildi, bir elinde de *şimşiye* dediği çok eski suratlı bir güneş şemsiyesi vardı.

Pencerenin önünde oturmuş az önce yıkadığı saçlarını yelpazeleyerek kurutan Beryl, hiç böyle bir rüküşlük görmediğini düşündü. Alice sokağa çıkmadan bir de suratını kara mantarla siyaha boyasaymış eksiği kalmazmış. Bu kılıktaki bir kız böyle bir yerde nereye giderdi? Kalp biçimin-

deki Fiji işi hasır yelpaze küçümseyen bir hareketle o pırıl pırıl, güzelim saçları yelliyordu. Beryl, Alice'in bir sokak serserisiyle işi pişirdiğini ve onunla çalılıklara gideceğini tahmin ediyordu. Bu kadar göze çarpan bir kılık seçmekle hata etmişti, Alice'in sırtındaki bu süs püsle insanlardan saklanmaları zordu.

Ama hayır, Beryl haksızlık ediyordu. Alice, sipariş verecekler mi diye sormaya gelen çocukla kendisine "davetiye" gönderen Mrs. Stubbs'la çay içmeye gidiyordu. Sivrisineklere karşı bir şey almak için dükkâna ilk gittiği günden beri Mrs. Stubbs'ı severdi.

Mrs. Stubbs onu görünce elini kalçasına vurarak, "Aman Tanrım!" demişti. "Hayatımda hiç kimseyi sineklerin böylesine yediğini görmemiştim. Sana yemyemler saldırmış olmalı."

Alice yolda biraz canlılık olmasını isterdi doğrusu. Peşinden gelen olmaması tuhafına gidiyordu. Belkemiği ürperiyordu. Kendisini kimsenin gözetlemediğine inanmıyordu. Ama arkasına dönüp bakması saçma olurdu, kendini ele verirdi. Eldivenlerini sıkıca çekti, kendi kendine bir ezgi mırıldanarak uzaktaki okaliptüs ağacına, "Geç kalmayacağım," dedi. Ama ağaç hiç de can yoldaşı sayılmazdı.

Mrs. Stubbs'ın dükkânı yolun hemen kenarındaki ufak bir tepedeydi. İki büyük vitrin gözlerini, veranda da şapkasını oluşturuyordu ve çatıdaki MRS. STUBBS yazan tabela da şapkanın tepesine gösterişli bir şekilde iliştirilmiş kartvizite benziyordu.

Verandaya gerili ipe asılmış mayolar, denize girecek gibi değil de denizden kurtarılmışlar gibi birbirlerine so-

kulmuşlardı, mayoların yanında da salkım saçak spor ayakkabıları sarkıyordu, ayakkabılar öylesine karışık asılmıştı ki bir çift ayakkabı alabilmek için en az elli ayakkabıyı birbirinden ayırmak gerekirdi. O zaman bile bir çift ayakkabıyı denkleştirmek hiç kolay değildi. O yüzden çoğu kişinin sabrı tükenir, bir teki ayağına uyan, ikincisi de biraz bol gelen ayakkabıları alıp giderdi... Mrs. Stubbs dükkânında her çeşit mal bulundurmakla övünürdü. Sağlam görünmeyen birer piramit biçimindeki vitrinlerin önü üst üste yığılı mallarla öylesine tepeleme doldurulmuştu ki o yığının yıkılmasını ancak bir sihirbaz önleyebilirdi. Vitrinlerden birinin sol köşesinde çerçeveye dört jelatinli şekerlemeyle yapıştırılmış –tarihöncesinden bu yana duran– bir duyuru vardı.

KAYIP! ŞIK ALTIN BROŞ
SOM ALTINDAN
KUMSALDA YA DA KUMSAL YAKININDA
BULANA ÖDÜL

Alice kapıyı çaldı. Zil şıngırdadı, kırmızı şayak perde aralandı ve Mrs. Stubbs göründü. Ağzı kulaklarına varan gülümseyişi ve elindeki jambon bıçağıyla dostane bir hayduda benziyordu. Alice'i öylesine içtenlikle karşıladı ki kız "görgü" göstergelerine uymakta zorlandı. Bu görgü göstergeleri arada bir hafifçe öksürmek, hımlamak, eldivenlerini yukarı çekmek, eteğinin kenarını düzeltmek ve önüne konanı görmekte ya da söylenenleri anlamakta zorluk çekiyor gibi davranmaktı.

Çay sofrası salondaki masaya kurulmuştu: jambon, sardalya, yarım kiloluk bir topak tereyağı ve kabartma tozu reklamını çağrıştıracak kadar kocaman bir mısır ekmeği. Ama ispirto ocağının çıkardığı sesi bastırıp konuşabilmek olanaksızdı. Mrs. Stubbs ocağı pompalayıp sesini daha da yükseltirken Alice hasır sandalyenin ucuna ilişti. Mrs. Stubbs birden sandalyelerden birinin minderini kaldırıp altından kaba kâğıda sarılı büyük bir paket çıkardı.

"Yeni birkaç fotoğraf çektirttim," diye neşeyle haykırdı. "Nasıl bulduğunu söyle bana."

Alice çok kibar, çok nazik bir edayla parmağını ıslatıp ilk sayfanın üzerindeki pelür kâğıdı açtı. Vay! Ne çok resim vardı! En azından üç düzüne. Alice resmi ışığa tuttu.

Mrs. Stubbs koltuğa oturmuş, bir yana yaslanmıştı. İri suratında belli belirsiz bir şaşkınlık ifadesi vardı, haksız da sayılmazdı. Çünkü koltuk bir halının üzerinde durduğu halde, biraz solunda, mucizevi bir biçimde halının hemen ucundan bir şelale dökülüyordu. Kadının sağında iki yanında devasa çanakeğrelti ağaçları olan bir Antik Yunan sütunu duruyordu, arka planda ise karla kaplı büyük bir dağ görünüyordu.

Mrs. Stubbs duyurmak için sesini yükselterek, "Güzel bir üslup, değil mi?" dedi. Alice de, "Harika," diye haykırırken ispirto ocağı söndü, sesi alçaldı, tamamen kesildi ve Alice ürkütücü sessizlikte "Şirin" diyebildi.

Mrs. Stubbs fincanlara çay koymaya başlarken, "Sandalyeni yaklaştır canım," dedi. Fincanı uzatırken de düşünceli bir tavırla, "Evet," dedi, "boyutuna aldırmıyorum. Büyüttürtüyorum. Bunlar Noel kartı için iyi, ama kendi re-

simlerimin küçük olmasını sevmem. Doğru dürüst bir şey görünmez. Doğrusunu istersen, onları biraz morel bozucu bulurum."

Alice onun ne demek istediğini anlar gibi oldu.

Mrs. Stubbs, "Büyük," dedi. "Büyük olacak. Zavallı kocacığım hep öyle derdi. Ufak olan hiçbir şeye tahammülü yoktu. Tüyleri ürperirdi. Çok tuhaf görünse de canım," Mrs. Stubbs'ın sesi bu noktada çatladı, eski bir anıya gitmiş gibiydi, "sonunda beyimi götüren koskoca bir ödem oldu. Hastanede kaç sefer yedi yüz ellişer gram çektiler karnından... İlahî adalet gibi bir şey valla."

Alice adamın karnından tam olarak ne çekildiğini bilmeye can atıyordu. Bir cesaretle, "Herhalde su çektiler," dedi.

Ama Mrs. Stubbs bakışıyla Alice'i susturdu ve mânidar bir tonla, "Çektikleri *sıvıydı* canım," dedi.

Sıvı ha! Alice ürkek bir kedi gibi o sözcükten geri çekti kendini, sonra yine kedi gibi yaklaştı, kokladı, temkinliydi.

Mrs. Stubbs, "Bak bak, o!" deyip, ceketinin yakasına kuyrukyağına benzeyen solgun beyaz gül takmış iriyarı bir adamın gerçek boyuttaki portresini işaret etti. Resmin hemen altında kırmızı karton zemin üzerine yaldızlı harflerle, "Korkma, benim," yazıyordu.

Alice usulca, "Ne kadar ince ruhlu bir yüz," dedi.

Mrs. Stubbs'ın kıvırcık, sarı saçlarının üzerindeki açık mavi fiyonk titredi. Kalın boynunu arkaya attı. Ne kadar ilginç boynu vardı! Başlangıç noktasında pembe olan teni giderek kayısı rengine, sonra kahverengi yumurta kabuğu tonuna, en sonunda da koyu krem rengine dönüyordu.

Mrs. Stubbs birden, "Her şeye rağmen, canım," dedi, "özgürlük gibisi yok!" Alçak sesli, tok gülüşü kedi mırıltısını andırıyordu. "Özgürlük gibisi yok!" diye yineledi.

Özgürlük! Alice yüksek sesle, anlamsızca kıkırdadı. Kendini bir garip hissediyordu. Aklı kendi mutfağındaydı. Ne tuhaf! Tekrar orada olmak istiyordu.

9

Çay saatinden sonra Burnell'lerin çamaşırhanesinde alışılmadık bir grup toplandı. Masanın etrafında bir boğa, bir horoz, eşek olduklarını hep unutan bir eşek, bir koyun ve bir arı oturuyordu. Çamaşırhane böyle bir toplantı için biçilmiş kaftandı; çünkü istedikleri kadar gürültü yapabilirler, kimse de onlara karışmazdı. Çamaşırhane evin dışında, ufak, sac bir kulübeydi. Duvarın dibinde derin bir yalak, köşede çamaşır kazanı, onun üzerinde de mandal sepeti vardı. Örümcek ağlarıyla kaplanmış küçük pencerenin tozlu denizliğinde bir parça mum, bir de fare kapanı duruyordu. Tavana boydan boya ve çaprazlama olarak çamaşır ipleri gerilmişti, duvardaki çiviye kocaman, koskocaman, paslı bir at nalı asılıydı. Masa ortada duruyordu, iki yanında birer sıra vardı.

"Sen arı olamazsın Kezia. Arı hayvan değil, pöcektir."

Kezia, "Ama ben arı olmayı deliler gibi istiyorum," diye sızlandı... Sarı tüylü, bacakları çizgili minik bir arı. Kezia bacaklarını altına çekip masanın üzerine yaslandı. Arı olduğunu hissediyordu.

Cesur bir çıkışla, "Pöcek de hayvan sayılmalıdır," dedi. "O da ses çıkarıyor. Balıklar gibi değil."

Pip, "Ben bir boğayım, boğayım!" diye haykırdı. Sonra öyle ürkütücü bir sesle böğürdü ki –o sesi çıkarmayı nasıl becermişti?– Lottie'nin ödü patladı.

Küçük Rags, "Ben koyun olacağım," dedi. "Bu sabah buradan koca bir koyun sürüsü geçti."

"Nereden biliyorsun?"

"Babam duydu. Mee!" Rags, sürünün arkasında kalan ve biri gelip onu taşısın diye bekleyen minik bir kuzu gibi meledi.

Isabel, "Ü-ürü-üüü!" diye öttü. Al yanakları ve ışıl ışıl gözleriyle gerçekten horoza benziyordu.

Lottie, "Ben ne olacağım?" diye soruyordu hepsine ve gülümseyerek ötekilerin kendi adına karar vermesini bekliyordu. Yapması kolay bir şey olmalıydı.

"Eşek ol, Lottie." Bu Kezia'nın önerisiydi. "Aaa-iii! Bunu unutmazsın artık."

Lottie ciddiyetle tekrarladı: "'Aaa-iii!' Bunu ne zaman söylemem gerekiyor?"

"Ben sana söylerim, ben anlatırım," dedi boğa. İskambiller onun elindeydi. Desteyi başının etrafında döndürdü. "Hepiniz susun! Hepiniz dinleyin!" Ötekilerin susmasını bekledi. "Buraya bak Lottie," diyerek bir kart açtı. "Bunun üzerinde iki benek var – görüyor musun? Şimdi sen bu is-

kambili ortaya attığın zaman bir başkasında da iki benekli kart varsa, sen 'Aaa-iii' diyeceksin ve o kart senin olacak."

"Benim mi olacak?" Lottie'nin gözleri büyüdü. "Temelli mi?"

"Hayır şapşal. Sadece bu oyunda senin olacak, anladın mı? Oynadığımız sürece yani." Boğa çok kızmıştı ona.

Kibirli horoz, "Of be Lottie, sen gerçekten şapşalsın," dedi.

Lottie ikisini de süzdü. Sonra üzülerek başını eğdi; dudağı titriyordu. "Ben oyun oynamak istemiyorum," diye fısıldadı. Diğerleri komplocular gibi bakıştılar. Bunun ne demek olduğunu hepsi biliyordu. Lottie oradan çıkıp gidecek, sonra askılı önlüğünü başına çekip bir köşede ya da bir duvarın dibinde veya bir koltuğun arkasında dururken bulunacaktı.

Kezia, "Pekâlâ istiyorsun oynamayı, Lottie. Hem çok kolay," dedi.

Söylediklerine pişman olan Isabel bir yetişkin gibi konuşarak, "Beni seyret Lottie," dedi, "hemen öğrenirsin."

Pip, "Hadi biraz neşelen Lot," dedi. "Ben ne yapacağımı biliyorum. İlk kartı sana vereceğim. Aslında benim hakkım, ama sana veriyorum. Al işte," diyerek iskambili Lottie'nin önüne attı.

Bunun üzerine Lottie toparlandı. Ama bu sefer de başka bir sorunu vardı. "Yanımda mendil yok. Mendil lazım bana."

"Al, benimkini kullanabilirsin Lottie," diyen Rags elini denizci gömleğinin içine sokup ıslak görünen, uçları düğümlenmiş bir mendil çıkardı. "Sadece şu köşeyi kullan. Düğümü açma sakın. İçinde ehlileştirmeye çalışacağım bir denizyıldızı yavrusu var."

Boğa, "Uzatmayalım, kızlar," dedi. "Unutmayın – kartlarınıza bakmayacaksınız, ben 'Başla' diyene kadar ellerinizi masanın altında tutacaksınız."

İskambiller pat pat masadakilere dağıtıldı. Hepsi kendi kartını görebilmek için çabalasa da Pip kartları altı görülemeyecek kadar hızlı dağıtıyordu. Çamaşırhanede öyle oturup beklemek çok heyecanlıydı, Pip iskambilleri dağıtmasını bitirinceye kadar hayvan korosunun çenelerini tutmaktan başka çaresi yoktu.

"Evet şimdi, sen başlıyorsun Lottie."

Lottie çekine çekine elini uzattı, önündeki desteden en üstteki kartı aldı, dikkatle baktı –besbelli benekleri sayıyordu– sonra masaya koydu.

"Hayır Lottie, öyle yapamazsın. Kartı açmadan önce bakmamalısın. Açarak masaya koyacaksın."

Lotttie, "Ama o zaman herkes benimle aynı anda görür," diye itiraz etti.

Oyun başladı. Möö-ee-öö! Boğa korkunçtu. Masaya yüklendi, iskambilleri yiyecek gibiydi.

Arı, Vıızzz! dedi.

Ü-ürü-üüü! diye öten Isabel heyecanla yerinden kalkıp dirseklerini kanat çırpar gibi oynattı.

Mee! Küçük Rags karo papazını açtı, Lottie de kimsenin dilinin dönmediği "maça" papazını. Önündeki kartlar neredeyse bitmek üzereydi.

"Neden ses çıkarmıyorsun Lottie?"

Eşek kederli bir tavırla, "Ben ne olduğumu unuttum," dedi.

"Öyleyse değiştir. Köpek ol! Hav-hav!"

"Tabii ya. O *çok daha* kolay." Lottie'nin yüzü yeniden gülüyordu. Ama Lottie ile Kezia'ya birer as gelince Kezia bile bile bekledi. Diğerleri ses çıkarması için Lottie'ye işaret ediyorlardı. Lottie kıpkırmızı kesildi, şaşkına dönmüştü, sonunda, "Aaa-iii, Kezia," dedi.

"Şşt! Durun bir dakika!" Boğa elini kaldırıp onları durdurduğunda hepsi kendini oyuna kaptırmıştı. "Nedir bu? Bu ne sesi?"

"Hangi ses? Ne demek istiyorsun?" diye sordu horoz.

"Şşt! Sus! Dinle!" Kimseden çıt çıkmıyordu. Boğa, "Sanki bir tür – kapıya vuruluyormuş gibi bir ses duyduğumu sandım," dedi.

Koyun usulca, "Nasıl bir sesti?" diye sordu.

Cevap yoktu.

Arı ürperdi. Yavaşça, "Ne diye kapıyı kapattık ki?" dedi. Evet, neden, neden kapatmışlardı kapıyı?

Onlar oyuna dalmışken gün solmuş, o görkemli günbatımı alevlenip alevlenip sönmüştü. Şimdi o ayağına çabuk karanlık, denizin, kum tepelerinin, bahçenin üzerinden koşarak gelip bastırıyordu. Çamaşırhanenin köşelerine bakmaya korkuyordunuz, yine de bütün gücünüzle bakmak zorundaydınız. Ve uzaklarda bir yerde büyükanne lambayı yakıyordu. Panjurlar kapatılıyor; mutfaktaki ocağın alevleri, ocak rafının üzerindeki maşrapalarda oynaşıyordu.

Boğa, "Şimdi tavandan masanın üstüne bir örümcek düşse ne kadar korkunç olurdu, değil mi?" dedi.

"Örümcekler tavandan düşmez."

"Düşer. Papazımız tabak kadar büyük, frenküzümü gibi tüylü bir örümcek gördüğünü anlattı."

Bütün başlar hızla doğruldu, bütün küçük gövdeler birbirine sokuldu.

Horoz, "Neden kimse gelip bizi aramıyor?" diye haykırdı.

Ah o yetişkinler, keyifleri yerindeydi tabii, lambanın aydınlığında oturmuş, fincandaki çaylarını yudumluyor, gülerek konuşarak vakit geçiriyorlardı! Çocukları unutmuşlardı. Hayır, gerçekten unutmuş değildiler, bıyık altından gülümsemelerinin anlamı buydu demek. Onları orada kendi başlarına bırakmaya karar vermişlerdi.

Lottie birdenbire öyle acı bir çığlık attı ki, hepsi oturdukları sıradan fırladı, hepsi de çığlık atmaya başladı. Lottie, "Bir surat – bir surat bakıyor!" diye çığlık çığlığa konuştu.

Doğru söylüyordu, surat gerçekti. Pencereye yapışmış, açık tenli, kara gözlü, siyah sakallı bir yüz vardı.

"Büyükanne! Anne! Yetişin!"

Ama onlar itişe kakışa daha kapıya gelmeden kapı açıldı ve Jonathan Enişte göründü. Oğlanları eve götürmeye gelmişti.

10

Jonathan daha önce gelmeye niyetliydi, ama ön bahçede Linda ile karşılaşmıştı; Linda çimlerin üzerinde geziniyor, solmuş bir tavşanağzını almak ya da sapına ağır gelen karanfile destek yaslamak yahut bir çiçeği derin derin koklamak için arada bir duruyor, sonra o mesafeli, o uzaklardaymış havasında yürümeye devam ediyordu. Beyaz elbisesinin omuzlarına Çinlinin dükkânından aldığı kenarları pembe saçaklı sarı bir şal örtmüştü.

"Merhaba, Jonathan!" diye seslendi. Jonathan da eskimiş hasır şapkasını çıkarıp göğsüne bastırdı, bir dizinin üzerine çöküp Linda'nın elini öptü.

Bas sesiyle usulca, "Selam sana, Sarışın Güzel! Selam, benim Kutsal Şeftali Tomurcuğum!" dedi. "Diğer soylu hanımefendiler nerede?"

"Beryl briç oynamaya gitti, annem de küçük oğlanı yıkıyor... Ödünç bir şey istemeye mi geldin?"

Trout'ların evinde eksikler hiç eksik olmaz, son dakikada gereken bir şeyi ödünç almak için Burnell'lere koşarlardı.

Ama Jonathan sadece, "Biraz sevgi, biraz şefkat," diyerek baldızının yanında yürüdü.

Linda, Beryl'in manuka ağacının altındaki hamağına attı kendini, Jonathan da onun yanına, çimlerin üzerine uzandı, uzun bir sapı koparıp çiğnemeye koyuldu. Birbirlerini iyi tanırlardı. Öteki bahçelerde çocuklar bağrışıyordu. Bir balıkçı arabası kumlu yolda sarsılarak ilerledi, çok uzaktan bir köpek havlaması duyuldu; köpeğin sesi sanki başı çuvala sokulmuş gibi boğuk boğuktu. Kulak kabartırsanız, gelgit dalgalarının kıyıdaki çakılları yalayan sesini duyabilirdiniz.

Linda, "Demek pazartesi işe dönüyorsun, öyle mi Jonathan?" diye sordu.

"Pazartesi hapishane parmaklığı açılacak, on bir ay ve bir hafta daha geçirecek olan kurbanın üzerine kapanacak," dedi Jonathan.

Linda hamakta hafifçe sallandı. Fısıldarcasına, "Korkunç bir şey olmalı," dedi.

"Gülmemi mi istersin, hemşirem? Ağlamamı mı?"

Jonathan'ın konuşma tarzına alışık olan Linda bu söze aldırış etmedi.

Dalgın bir tavırla, "Herhalde," dedi, "insan alışıyor. İnsan her şeye alışır."

"Öyle mi dersin? Hımmm!" O "hımmm" sesi toprağın altından yükseliyormuşçasına derinden geldi. Jonathan

düşünceli bir edayla, "Nasıl olduğunu çok merak ediyorum," dedi. "Ben alışmayı hiç beceremedim."

Linda çimlerin üzerinde yatan Jonathan'a bakarken, onun ne kadar çekici olduğunu bir kez daha aklından geçirdi. Jonathan'ın sadece sıradan bir memur olduğunu, Stanley'nin ise onun iki katı para kazandığını düşünmek bile tuhaftı. Jonathan'ın ne kusuru vardı? Linda, onun hırslı olmayışına yordu bu durumu. Oysa yetenekli, olağanüstü biri olduğu seziliyordu. Müziğe çılgınca tutkundu; ayırabildiği her kuruşu kitaplara harcardı. Kafası her zaman yeni fikirler, projeler, planlarla doluydu. Ama hiçbiri sonuca ulaşmazdı. Jonathan'ın içinde taze bir alev tutuşur, o yeni fikri açıklarken, anlatırken, geliştirirken o ateşin usul usul harlandığını duyardınız, ama çok geçmeden ateş söner, geriye küllerden başka bir şey kalmazdı ve Jonathan da kara gözlerinde açlığa benzer bir bakışla dolaşıp dururdu. Öyle zamanlarda tuhaf konuşma tarzını daha da abartırdı ve kilise korosunda –koro şefiydi– ilahi okurken ulaştığı neredeyse ürkütücü dramatik yoğunluk, en sıradan ilahiye bile dinle ilgisi olmayan bir ihtişam katardı.

Jonathan, "Her zaman olduğu ve her zaman olacağı gibi pazartesi günü işe gitmek bana son derece aptalca, son derece cehennem azabı gibi geliyor," dedi. "Ömrünün en güzel yıllarını sabah dokuzdan akşam beşe kadar bir iskemleye tüneyip el âlemin muhasebe defterini işlemek! İnsanın... bir ve tek yaşamını bu biçimde harcaması çok saçma, öyle değil mi? Yoksa ben rüya mı görüyorum?" Jonathan çimlerin üzerinde dönüp Linda'ya baktı. "Hadi söyle bana, benim hayatım ile sıradan bir mahkûmun hayatı arasında

ne fark var? Benim görebildiğim tek fark, kendi kendimi hapsediyorum ve kimse de beni hapishaneden çıkarmayacak. Bu, diğer seçenekten daha da tahammül edilemez bir durum. Çünkü kendi isteğimin, irademin dışında içeriye zorla –hatta tekme tokat– atılacak olsam, kapıya kilit vurulunca ya da her halükârda beş yıl kadar bir süre içinde bu durumu kabullenir, sinekler nasıl uçar konusuna kafa yormaya veya gardiyanın koridorda kaç adım attığını saymaya, yürüyüşündeki değişikliklere dikkat etmeye başlardım. Oysa şimdi, kendi isteğiyle bir odanın içine uçmuş bir böcek gibiyim. Duvarlara çarpıyorum, pencerelere vuruyorum, tavanı zorluyorum, bu dünyada yapılabilecek ne varsa hepsini yapıyor, sadece yeniden uçup gitmeyi beceremiyorum. Ve hep o pervane ya da kelebek ya da her neyse onun gibi düşünüyorum: 'Hayat ne kadar kısa! Hayat ne kadar kısa!' Yalnızca tek bir gecem ve tek bir günüm var, bir de şuradaki o keşfedilmeyi, incelenmeyi bekleyen tehlikelerle dolu koca bahçe var."

Linda çabucak, "Ama eğer öyle hissediyorsan neden–" diye söze başladı.

Jonathan derin bir "*Ah*!" çekti. O "ah!" neredeyse sevinç çığlığı gibiydi. "İşte şimdi yarama parmak bastın. Neden? Gerçekten neden? İnsanı çıldırtan, gizemli soru işte bu. Neden uçup gitmiyorum? Pencere de kapı da veya içeriye nereden girdiysem o da var. Çaresizce içeriye kapatılmış değilim – değil mi? Neden o çıkış yolunu bulup kendimi dışarıya atmıyorum? Bu soruma cevap ver, hemşire." Ama Linda'nın yanıtlamasına fırsat vermeden sürdürdü konuşmasını.

"Yine tıpkı o böcek gibiyim. Nedendir bilinmez," Jonathan duraksadı, "bir an için bile olsa cama vurmayı, vurup düşmeyi, yeniden tırmanmayı bırakmaya izin yok, yasak, böcekler yasasına aykırı. Neden ofisten ayrılmıyorum? Ofisten ayrılmamı neyin engellediğini neden ciddi olarak, örneğin şu anda ciddiyetle düşünemiyorum? Ne de olsa elim kolum bağlı değil. Gerçi bakmam gereken iki oğlum var, ama onlar oğlan çocuğu. Denizcilik yapabilirim, ya da iç kesimlerde iş bulabilirim yahut–" Jonathan birden Linda'ya gülümsedi ve sanki bir sır verir gibi, farklı bir sesle konuştu: "Zayıfım ben... zayıf. Direncim yok. Güvencem yok. Kısacası, yol gösterecek bir ilkem yok diyelim." Sonra o tok, kadife sesiyle bir şarkı mırıldandı:

Dinlemek ister misin
Nasıl olduğunun hikâyesini...

ve sustular.

Güneş batmıştı. Batıda gül rengi, parçalanmış, büyük bulut kütleleri vardı. Bulutların arasından ve arkasından, sanki gökyüzünün tamamını kaplayacak gibi görünen geniş ışık huzmeleri parlıyordu. Tepede göğün mavisi soldu, soluk altın rengine dönüştü; o altın rengi fonun önündeki çalılığın silueti metal gibi koyu ve parıltılıydı. Gökyüzündeki bu ışık huzmeleri kimi zaman ürkütücüdür. O huzmeler, insana Yehova'nın, o kıskanç Tanrı'nın, gözü hiç usanmadan hep üzerinizde olan o her şeye kadir yüce Yaradan'ın orada olduğunu anımsatır. O geldiği zaman bütün dünyanın sarsılıp yıkılarak harap bir mezarlığa dönüşeceği; so-

ğuk, ışıltılı meleklerin sizi yoldan saptıracağı ve çok basitçe hesabı verilebilecek olanı açıklamaya hiç zaman kalmayacağı gelir aklınıza... Ama bu akşam o gümüşi huzmelerde sevinçli ve sevecen bir şeyler var gibi geliyordu Linda'ya. Artık denizden hiç ses duyulmuyordu. Deniz sanki o sevinç dolu güzelliği içine çekecek, kucaklayacak gibi usul usul soluk alıyordu.

Jonathan'ın, "Baştan sona yanlış, hepsi yanlış," diyen hüzünlü sesi yükseldi. "Yaşam, sadece üç sandalye, üç masa, üç mürekkep hokkası ve bir pencere teli için uygun bir sahne, uygun bir dekor değildir."

Linda onun asla değişmeyeceğini biliyordu, yine de, "İş işten geçmiş olamaz, şimdi bile yapabilirsin," dedi.

Jonathan, "Yaşlandım, yaşlandım," diye sızlandı. Linda'ya doğru eğildi, elini başında gezdirerek, "Bak!" diye siyah tavuğun göğsündeki kırçıl tüyler gibi her tarafı gümüş tellerle karışmış siyah saçlarını gösterdi.

Linda şaşırdı. Onun saçının kırlaştığını fark etmemişti. Ama şimdi Jonathan onun yanında içini çekerek ayağa kalkıp gerinirken Linda onu eskisi gibi heybetli, gözüpek, ya da umursamaz değil, ilk kez yaşlanmaya başlamış biri olarak gördü. Rengi koyulaşan çimenlerin üzerinde upuzun görünüyordu. Linda'nın aklından, "Yabani bir ota benziyor," benzetmesi geçti.

Jonathan tekrar eğilip Linda'nın parmaklarına bir öpücük kondurdu.

"Tanrı sabrını ödüllendirsin soylu hanımefendim," diye mırıldandı. "Gidip şanımın, şerefimin ve servetimin vârislerini aramam gerek..." Ve gitti.

11

Bungalovun pencerelerinde ışık vardı. Karanfillerle solgun kadife çiçeklerinin üzerine kare biçiminde iki altın leke düşüyordu. Kedi Florrie verandaya geldi, merdivenin üst basamağına oturdu, beyaz patilerini yan yana koydu, kuyruğu gövdesinin etrafında kıvrıldı. Bütün gün bu ânı sabırsızlıkla beklemiş olmasına karşın keyfi yerinde gibiydi.

"Şükürler olsun, akşam oluyor," dedi Florrie. "Şükürler olsun, bu uzun gün bitti." Yeşil hareli gözleri açıldı.

O sırada araba tekerleklerinin ve Kelly'nin kamçısının sesleri duyuldu. Araba, şehirden gelen ve hep bir ağızdan yüksek sesle konuşan erkek seslerinin duyulacağı kadar yaklaştı. Araba Burnell'lerin kapısında durdu.

Stanley, Linda'yı görene kadar patikanın yarısına gelmişti. "Sen misin, sevgilim?"

"Benim, Stanley."

Stanley çiçek tarhının üzerinden atlayıp karısını kucakladı. Linda o bildik, istekli, güçlü kollarla kuşatıldı.

Stanley kekeleyerek, "Bağışla beni sevgilim, beni bağışla," diyerek Linda'nın çenesini tutup başını kaldırdı.

Linda, "Seni bağışlayayım mı?" diye gülümsedi. "Bağışlanacak ne var ki?"

"Aman Tanrım! Unutmuş olamazsın," diye haykırdı Stanley Burnell. "Ben bütün gün başka hiçbir şey düşünemedim. Berbat bir gün geçirdim. Fırlayıp gideyim de telgraf çekeyim diye düşündüm, ama sonra telgrafın benden önce gelmeyeceğini hesapladım. Bütün gün işkence çektim, Linda."

Linda, "Ama Stanley," dedi, "seni ne için affetmemi istiyorsun?"

"Linda!" Stanley çok kırılmıştı. "Fark etmedin mi –etmiş olman gerekir– bu sabah sana hoşça kal demeden gittiğimi unuttun mu? Böyle bir şeyi nasıl yaptığıma inanamıyorum. Kahrolası asabiyetim yüzünden oldu. Ama – yani–" Stanley içini çekti, karısına tekrar sarıldı. "Bu yüzden bütün gün yeterince acı çektim."

Linda, "Elindeki de ne?" diye sordu. "Yeni eldiven mi? Dur bakayım."

Stanley önemsemeyen bir tavırla, "Bu güderi eldivenleri çok ucuza aldım," dedi. "Sabah arabada giderken Bell'in elinde gördüm, ben de dükkânın önünden geçerken girip kendime de aldım. Niye gülümsüyorsun öyle? Hata ettiğimi mi düşünmüyorsun, değil mi?"

Linda, "*Tam* ter-sine sevgilim," dedi. "Bence çok akıllılık etmişsin."

Kendi elindeki büyük, solmuş eldiveni çıkardı, elini bir yukarı bir aşağı çevirerek dikkatle baktı. Hâlâ gülümsüyordu.

Stanley, "Eldivenleri alırken bir dakika bile aklımdan çıkmadın," demek istedi. Doğruydu, ama bir türlü söyleyemedi. "Hadi, içeri girelim," dedi.

12

İnsan geceleri niye kendini o kadar farklı hisseder? Herkes uyurken uyanık olmaktan niçin o kadar heyecan duyar? Geç oldu – çok geç! Gene de her geçen an daha uyanık, sanki yavaş yavaş, neredeyse her soluğuyla, yepyeni, olağanüstü, gün ışığı dünyasından çok daha çekici ve çok daha heyecan dolu bir âleme uyanıyormuş duygusunu yaşıyorsun. Ve neden kendini bir komplocu, gizliden iş çeviren bir fesatçı gibi gören tuhaf bir duygu içindesin? Ses çıkarmadan, hafif adımlarla odanı arşınlıyorsun. Tuvalet masasından bir şey alıp çıt çıkarmadan yeniden yerine koyuyorsun. Ve her şey, hatta karyolanın cibinlik direği bile seni tanıyor, tepki veriyor, sırrını paylaşıyor...

Odanı gündüzleri sevmiyorsun. Aklına bile getirmiyorsun. Odaya girip çıkıyorsun, kapı açılıp kapanıyor, dolabın kapağı gıcırdıyor. Karyolanın kenarına oturup ayak-

kabılarını değiştiriyor, sonra hemen dışarı çıkıyorsun. Aynaya yaklaşıyorsun, saçına iki toka iliştiriyorsun, burnunu pudralıyorsun ve hemen çıkıyorsun odadan. Oysa şimdi – odanı birdenbire seviyorsun. Sevimli, küçük, hoş bir oda. Kendi odan. Bir şeylere sahip olmak ne güzel! Benim – kendimin, bana ait!

"Hep benim mi olacak?"

"Evet." Dudakları buluşuyor.

Tabii ki hayır, bunun gerçekle hiç ilgisi yok. Saçmalıktan, zırvalıktan başka bir şey değildi. Ne var ki Beryl, kendine rağmen, odasının ortasında iki kişiyi açık seçik gördü. Kolları adamın boynundaydı; adam da ona sarılıyordu. Şimdi de, "Güzelim, benim güzel küçüğüm!" diye fısıldıyordu. Beryl yatağından fırladı, pencereye koştu, camın önündeki sandalyenin üzerine diz çöküp dirseklerini pencerenin kenarına dayadı. Ama o güzelim gece, bahçe, her bir çalı, her bir yaprak, hatta bahçenin beyaz çiti, hatta yıldızlar bile bu komploda suç ortağıydı. Ay öylesine parlaktı ki, çiçekler de gündüz olduğu kadar parlaktı, güngüzellerinin, eşsiz zambak benzeri yaprakların, iyice açılmış çiçeklerin gölgesi gümüş rengine bulanmış verandaya yayılıyordu. Güney rüzgârları yüzünden eğilen manuka ağacı, tek ayağı üstünde durup kanadının birini açmış bir kuşa benziyordu.

Ama Beryl çalılığa bakınca, çalılar hüzünlü göründü ona.

"Biz ne dilediğimizi bilmeyen dilsiz ağaçlarız," dedi üzgün çalılık.

Yalnız başınıza kalıp yaşam hakkında düşünceye daldığınızda, her zaman hüzün duyduğunuz doğrudur. Bütün

o heyecan ve coşku birdenbire sizi bırakıp kaybolur ve sanki o sessizlikte biri adınızı seslenir, siz de adınızı ilk kez duyarsınız. "Beryl!"

"Evet, buradayım. Ben Beryl. Kim arıyor beni?"

"Beryl!"

"Bırak yanına geleyim."

Tek başına yaşamak yalnızlıktır. Hiç kuşkusuz akrabalar vardır, arkadaşlar, dostlar vardır, hem de yığınla; ama Beryl'in demek istediği onlar değil. O, kimselerin bilmediği, tanımadığı Beryl'i bulup çıkaracak, onun hep o Beryl olarak kalmasını isteyecek birini istiyor. Bir sevgili istiyor Beryl.

"Beni bütün bu insanların yanından götür sevgilim. Çok uzaklara gidelim. Hayatımızı, yepyeni, sadece bizim olan, sıfırdan başlayarak bize ait olan kendi hayatımızı yaşayalım. Kendi ocağımızı tüttürelim. Soframıza oturup kendi yemeğimizi yiyelim. Geceleri uzun uzun kendimiz sohbet edelim."

Bu düşünce neredeyse, "Kurtar beni sevgilim. Kurtar beni!" noktasına varacaktı.

... "Hadi, harekete geç! Namus kumkuması olma canım. Gençken hayatın tadını çıkarmaya bak. Bu öğüdüm kulağına küpe olsun." Mrs. Harry Kember'in tiz sesli, kayıtsız kişnemesine peşpeşe patlatılan anlamsız kahkahalar eşlik ediyordu.

Anlıyorsunuz ya, kimsenizin olmaması korkunç zor. Başkalarının insafına kalıyorsunuz. Kabalık da edemezsiniz. Üstelik koydaki diğer salaklar gibi toy ve tutucu görünmekten de hep korkarsınız. Ve – ve başkalarını etkile-

me gücünüz olduğunu bilmek büyüleyici bir duygudur. Evet, gerçekten büyüleyici...

Ah neden, neden beklediğin "adam" çabuk gelmiyor?

Beryl, burada yaşamaya devam edersem başıma her şey gelebilir, diye düşündü.

Ama içinden cılız bir ses, "Peki beklediğin o erkeğin geleceğini nereden biliyorsun?" diye yükseldi.

Beryl o sese hiç aldırmadı. Terk edilemezdi. Belki başkaları terk edilirdi, ama kendisi asla. Beryl Fairfield'in, o güzelim kızın hiç evlenmeyeceğini düşünmek olanaksızdı.

"Beryl Fairfield'i hatırlıyor musun?"

"Hatırlamak mı! Sanki onu unutabilirmişim gibi! Onu bir yaz koyda gördüm. Sırtında mavi," hayır, pembeydi, "muslin bir kıyafetle kumsalda dururken görmüştüm, elinde de krem rengi," hayır, siyahtı, "büyük hasırdan şapka vardı. Ama bu yıllar önceydi."

"Eskisi kadar, hatta eskisinden de güzel."

Beryl gülümsedi, dudağını ısırdı, bahçeye göz gezdirdi. Bakarken biri ilişti gözüne, bir erkek anayoldan sapıp sanki doğruca ona geliyormuş gibi onların bahçe çiti boyunca yürümeye başladı. Beryl'in kalbi güm güm atıyordu. Kimdi bu? Kim olabilirdi? Hırsız olamazdı, kesinlikle hırsız değildi, çünkü sigara içiyor ve ağır ağır yürüyordu. Beryl'in kalbi yerinden fırlayacak gibiydi; sanki tersine dönmüş, sonra da durmuştu. Adamı tanıdı.

Ses usulca, "İyi akşamlar Miss Beryl," dedi.

"İyi akşamlar."

Ses ağır ağır, "Biraz yürüyüş yapmak istemez misin?" dedi.

Biraz yürüyüş yapmak – gecenin o saatinde! "*Gelemem. Herkes yattı. Herkes uyuyor.*"

Ses pes perdeden, "Ya," dedi ve sigaranın tatlı dumanı Beryl'e ulaştı. "Herkesin ne yaptığının ne önemi var? Hadi gel! Gece öyle güzel ki. Etrafta kimsecikler yok."

Beryl olmaz gibilerden salladı başını. Ama içinde çoktan bir şeyler kıpırdıyor, kafasını kaldırıyordu.

Ses, "Korkuyor musun?" diye sordu. Sonra alaycı bir sesle, "Vah zavallı küçük kız!" dedi.

"Hiç de korkmuyorum," diye karşılık verdi Beryl. Konuşurken, bir yandan da içindeki o ufacık, o güçsüz şey çözülüp açılıyor, birden güçleniyordu; Beryl gitmeye can atıyordu!

Karşıdaki kişi bu isteği anlamışçasına, usulca ama kararlı bir sesle, "Hadi gel!" dedi.

Beryl alçak pencereden dışarıya atladı, verandayı geçti, çimlerin üzerinden bahçe kapısına koştu. Adam ondan önce varmıştı kapıya.

Ses, "Hah işte böyle," dedikten sonra onun damarına basmaktan geri kalmadı: "Korkmuyorsun, değil mi? Korkuyor musun yoksa?"

Korkuyordu, hem de nasıl; kapıya gelmişti ya, yüreği ağzındaydı, her şey farklı görünüyordu. Ay ışığı gözlerini ona dikmiş parlıyor, gölgeler demir parmaklıklara benziyordu. Elini tuttu adam.

Beryl kaygısızca, "Hiç korkmuyorum," dedi. "Hem neden korkacakmışım?"

Adam onun elini yavaşça tutup çekti. Beryl geri çekildi.

"Hayır, buradan ileriye gitmiyorum," dedi.

"Aman ne saçma!" Harry Kember ona inanmadı. "Hadi gel! Şuradaki fuşya ağacına kadar gideceğiz. Yürü hadi!"

Fuşya ağacının boyu almış yürümüştü. Çiçekler çitin üzerinden bahçeye sarkıyordu. Ağacın altında ufak bir karanlık alan vardı.

Beryl, "Hayır, gerçekten gelmek istemiyorum," dedi.

Harry Kember bir an cevap vermedi. Sonra ona yaklaştı, yüz yüze gelecek şekilde döndü, gülümsedi ve çabuk çabuk, "Saçmalama! Saçmalama!" dedi.

Yüzündeki gülümseme, Beryl'in daha önce görmediği bir ifadeyi yansıtıyordu. Sarhoş muydu? O parlak, keskin, dehşet saçan gülümseme, korkudan kanını dondurdu kızın. Bahçe kapısı açılıp Harry Kember bir kedi çevikliğiyle içeri dalarak kızı kendine çekerken, hoşgörüsüz bahçe Beryl'e hesap sordu: Ne yapıyordu? Buraya nasıl gelmişti?

Nefret dolu ses, "Seni gidi soğuk şeytan! Soğuk, küçük şeytan!" dedi.

Ama Beryl güçlüydü. Yana kaydı, eğildi, adamın elinden kurtuldu.

"Alçağın tekisin sen, iğrençsin," dedi.

Harry Kember, "Tanrı aşkına, madem öyle, ne demeye buraya geldin?" diye geveledi.

Kimse cevap vermedi.

13

Ufak, durgun bir bulut ayın önüne geçti. O karanlık ânında, denizin derinden gelen sesi huzursuzdu. Sonra bulut uzaklaşıp gitti ve denizin sesi, bir karabasandan uyanmışçasına, hafif bir mırıltıya dönüştü. Her şey sakindi.